

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1882.

Andra Kammaren.

N:o 12.

Onsdagen den 22 Februari.

Kl. 7 e. m.

Forsattes det på förmiddagen hållna sammanträde.

§ 1.

Föredrogs Lag-Utskottets utlåtande N:o 10, i anledning af väckt motion om tillägg till 55 § Utsökningslagen.

Som Utsökningslagen af den 10 Augusti 1877 ej gifve utmättningsman rätt att, då fordringsegaren erhöle utmätning för auktionsfordran, tilldela denne någon ersättning för postporto, ansökans skrifvande, diariibevis eller för öfversändandet af medlen, hvadan för fordringsegaren, när hans fordringar på så sätt skulle uttagas, alltid förlust uppstode, hade ledamoten af Andra Kammaren Herr *J. A. Sjö* i sin motion, N:o 53, deruti Herr *J. Jonasson* i Rassebygd förenat sig, föreslagit, att till 4 kap. 55 § i nämnda lag måtte göras ett tillägg derom, att, »då fordringsegaren sådant yrkar, utmättningsman jemväl bör hos gäldenären uttaga och till fordringsegaren redovisa ersättning för berörda kostnader, dock ej till högre belopp än 4 kronor.»

Utskottet hade hemställt, att förevarande motion måtte af Riksdagen lemnas utan vidare afseende.

Herr *Sjö* begärde ordet och yttrade: Att Lag-Utskottet behandlat min motion lika rättvist som öfriga motioner, som dit remitterats och blifvit afslagna, kan jag icke annat än erkänna, dock hade jag hoppats att Utskottet skulle hafva något mera beaktat min motion, för om de det gjort, är jag nästan förvissad om, att de skulle gifvit mig rätt, och åtminstone sett saken från den synpunkten att Utsökningslagen ej bör vara skrifven så att en fordringsegare skall vara skyldig till att afstå icke allenast en del, utan i många fall allt, ja till och med deröfver af sin fordran, när han på laga sätt nödgas utsöka en sådan. Lagstiftarens skyldighet hade väl snarare varit att tillse, att icke fordringsegaren i sådana fall behöfde tillsätta något alls, utan att gäldenären finge betala kostnaden, om han egde tillgångar. Detta är hvad jag fordrar och ingenting mera.

Vi veta, att enligt äldre Utsökningslagen, före 1877, var en auktionsförrättare förbunden till att, när han nödgades utsöka sin

fordran, ingå till Konungens Befallningshafvande med ansökan jemte utdrag af auktionsprotokollet derom. Med anledning af en sådan ansökning meddelade Kongl. Maj:ts Befallningshafvande resolution, för hvilken erlades lösen med 2 kronor 25 öre. I resolutionen tillerkändes fordringsegaren lösen för densamma, diariibevis jemte postporto m. m. med 6 kronor 25 öre att af gäldenären erläggas, men oaktadt fordringsegaren nu har samma utgifter och samma kostnader som förr, med undantag af nyssnämnda 2 kronor 25 öre, så anser Utskottet sig likväl icke böra rätta ett fel, som vid stiftandet af nya utsökningslagen helt säkert förbisetts. De kostnader, en fordringsegare har för utmätning af en auktionsfordran, uppgå, enligt den specifikation, som återfinnes i utskottsbetänkandet, till 3 kronor 10 öre. För den, som har en fordran uppgående till detta belopp eller derunder, är det således fördelaktigare att förlora sin fordran än att anlita utmättningsman för dess uttagande. Är nu Kammarrens åsigt densamma som Utskottets, eller den att en fordringsegare skall vara skyldig till att afstå, som jag redan nämnt, »icke allenast en del, utan i många fall allt och deröfver af sin fordran för det man skall utfå sin rätt», ja, då har nog Utskottet rätt, men i så fall får jag säga, att det icke måtte vara så rätt väl bestämdt med lagstiftningen i vårt land.

Med anledning af hvad jag i korthet anført, får jag vänligen anhölla, att Kammarren täcktes återremittera ärendet till Utskottet för förnyad behandling i det syfte jag antydt.

Vidare anfördes icke. Herr Talmannen gaf först proposition på bifall till Utskottets hemställan samt derefter på Herr Sjös nu gjorda yrkande; och som den förra propositionen blef med öfvervägande ja besvarad, hade Kammarren alltså bifallit Utskottets hemställan.

§ 2.

Förekom till behandling Stats-Utskottets utlåtande N:o 11, angående regleringen af utgifterna under riksstatens femte huvudtitel.

Punkterna 1 och 2.

Biföllos.

Punkten 3.

Mom. a).

*Angående
ny lönestat
för Lotsstyrel-
sen och lots-
verket.*

Utskottet hade i detta moment utlåtit sig öfver ett af Kongl. Maj:t framlagd till stater för Lotsstyrelsen och lotsverket; och under förutsättning, att den Kongl. Maj:t enligt förslaget förbehålla rätt att i staterna göra jemkningar icke afsåge någon rubbning i de för de särskilda befattningarne fastställda lönebelopp samt att Kongl. Maj:t, på sätt i den nådiga propositionen utlofvats, täcktes framgent årligen till Riksdagens godkännande framlägga ifrågakommande förändringar i förevarande utgiftsstat, hade Utskottet, som vid det framställda af-

lönings- och pensioneringsförslaget icke haft något att erinra i vidare mån än att, med hänseende till Riksdagens beslut i frågan om rättighet till semester för tjänstemännen vid flere andra likartade embetsverk, Utskottet ansett äfven här böra stadgas, att dylik förmån finge åtnjutas, endast när sådant kunde ske utan hinder för göromålens behöriga gång, gjort den hemställan,

att Riksdagen — med bifall dertill, att de enligt nådiga kungörelsen den 24 November 1876 fastställda grunder för pensionering af flottans befäl och underbefäl med vederlikar finge tillämpas vid pensionering jemväl af personalen vid Lotsstyrelsen samt befälet och underbefälet vid lotsverket, under iakttagande dervid af vissa i utlåtandet omförmälda närmare bestämmelser, äfvensom att ej mindre de fyllnads-pensioner, till hvilka ifrågavarande löntagare blefve jemlikt berörda stadganden berättigade, än ock pensionerna till gemenskapen vid lotsverket skulle för år 1883 och framgent bestridas af lots- och fyrmedlen — ville för sin del godkänna de här nedan intagna stater för Lotsstyrelsen och lotsverket jemte de af Kongl. Maj:t föreslagna vilkor för åtnjutande af de i staterna uppförda aflöningar; dock med det tillägg att den embets- och tjänstemännen medgifna semester finge åtnjutas endast när sådant utan hinder för göromålens behöriga gång kunde ske.

Angående
ny lönestat
för Lotsstyrelsen
och lots-
verket.
(Forts.)

Stater för Lotsstyrelsen och Lotsverket.

	Tjänstgöringspenningar.			Summa.	
	Lön.	Arfvoden och utskräfningspenningar.	Arfvoden och utskräfningspenningar.		
A) Aflöningsstat.					
Lotsstyrelsen.					
1 Lotsdirektör och chef	Kr. 6,200	Kr. 2,800	—	9,000	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr.
1 Inspektör	4,000	2,000	—	6,000	
1 Sekreterare	3,000	1,500	—	4,500	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr.
1 Kamererare	3,000	1,500	—	4,500	
1 Registrator	1,800	1,200	—	3,000	} och efter 10 år med ytterligare 500 kr.
1 Notarie	1,800	1,200	—	3,000	
1 Ombudsman	—	—	2,000	2,000	
1 Revisor och bokhållare	1,800	1,200	—	3,000	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr.
1 Dito dito	1,800	1,200	—	3,000	
1 Kassör och bokhållare	800	1,200	500	2,500	} och efter 10 år med ytterligare 500 kr.
1 Materialförvaltare	—	—	2,000	2,000	
1 Öfverfyringenör	3,500	2,000	—	5,500	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kr. och efter 10 år med ytterligare 500 kr.
1 Förste fyringeniör	2,500	1,500	—	4,000	
1 Fyringeniör	2,500	1,000	—	3,500	
2 Dito	5,000	2,000	—	7,000	
Vikariatsersättningar samt arfvoden och flitpenningar åt extra ordinarie tjänstemän	—	—	—	4,500	
1 Förste vaktmästare	800	300	—	1,100	} Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kr.
1 Vaktmästare	500	300	—	800	
Summa	—	—	—	68,900	

Angående
ny lönestat
för Lotsstyrel-
sen och lots-
verket.
(Forts.)

	Lön.	Tjenstgörings- penningar.	ersättning.	Ingarte- rings- penningar.	Summa.	Summa	
Transport	—	—	—	—	—	68,900	
Lotsverket.							
<i>Befäl.</i>							
1 Lotskapten i Stockholm	3,000	1,000	500	4,500			
2 Dito i Göteborg och Malmö...	6,000	2,000	1,000	9,000			
1 Dito i Norrköping	3,000	500	400	3,900			
4 Dito i Kalmar, Visby, Sunds- vall och Luleå	12,000	2,000	1,600	15,600			
<i>Underbefäl.</i>							
1 Öfverlots af 1:sta grad i Stock- holm	1,200	1,300	—	2,500		Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.	
3 Dito dito i Göteborg, Malmö och Sundsvall	3,600	3,900	—	7,500			
1 Dito dito i Norrköping	1,200	800	—	2,000			
1 Dito dito i Kalmar	1,200	800	—	2,000			
1 Dito dito i Visby	1,200	300	—	1,500			
1 Dito dito i Luleå	1,200	300	—	1,500			
1 Dito af 2:dra grad, på större lotsplats	800	200	—	1,000			
Högst 7 öfverlotsar af 2:dra grad	5,600	1,400	—	7,000			} Jemte lotslott.
70 fyrmästare med löner à 800 kronor och tjenstgörings- penningar à högst 600 kronor				79,500	137,500		
<i>Ålderstillägg.</i>							
Till Lotsstyrelsens embets- och tjenstemän samt befäl och underbefäl vid lotsverket, förslagsvis					18,100		
<i>Lotsbetjeningen.</i>							
Till arfvoden åt lotsförmän à högst 500 kronor samt till oppmuntringspenningar åt erforderligt antal kronolotsar à högst 540 kronor och till förhöjda oppmuntringspenningar åt mästerlotsar à 60 kronor äfvensom till arfvoden åt lotslärlingar med styr- sedel à 100 kronor, allt för år räknadt					186,300		
<i>Fyrbetjeningen.</i>							
Till aflöning åt erforderlig personal äfvensom till pro- viant åt personalen å fyrskeppen n. m.					167,915		
					Transport	372,315 206,400	

Angående
ny lönestat
för Lotsstyrel-
sen och lots-
verket.
(Forts.)

	Summa.	Summa.
Transport	372,315	206,400
<i>Undervisningsanstalter.</i>		
Till arfvoden åt lärare och lärarinnor vid skolor för lots- och fyrbetjenings barn	4,500	
<i>Lotsverkets ångfartyg.</i>		
Till aflöning och portionsersättning åt befälhafvare, un- derbefäl och besättning	25,690	
<i>Personalen vid läfräddningsanstalterna.</i>		
Till arfvoden åt uppsyningsmän, båtstyrare, roddare och räddningsmanskap	4,452	406,957
B) Öfvergångs- och indragningsstat.		613,357
Till f. d. Lotsdistrikchefen A. G. Nordenskjöld	3,500	
» » » C. W. B. J. Forssell	2,666	67
» Lotsfördelningschefen L. I. Cronstrand	896	50
» » H. A. Natt och Dag	896	50
» » E. A. Pihl	896	50
	8,856	17
» Underbefäl och gemenskap	83,707	92,563
		17
C) Pensionsstat.		
Till fyllnadspensioner för Lotsstyrelsens embets- och tjenstemän samt befäl och underbefäl vid lotsverket, äfvansom till manskapets pensionering, förslagsvis	—	30,000
D) Underhålls- och omkostnadsstat.		
Till underhåll af fyr- och lotsbyggnader, sjömärken, far- tyg och båtar m. m., förslagsvis	342,039	83
Särskilda omkostnader	72,040	—
		414,079
E) För lotsverkets utveckling		
afsättes till Kongl. Maj:ts disposition	—	50,000
F) Indelta räntor.		
Friheter och ersättningar	—	409
Summa kronor	—	1,200,409

Angående
ny lömestät
för Lotsstyrel-
sen och lots-
verket.
(Forts.)

Efter föredragning af Utskottets ofvanberörda hemställan, mot hvilken herrar *Sven Nilsson, Ola Andersson* och *Nils Petersson* inom Utskottet reserverat sig, yttrade

Herr Melin: Då fyr- och båkmedlen äro afsedda till *lots- och fyrinrättningarnes behöriga upprätthållande*, kan jag ej godkänna den äsigten, att med dessa medel bör bestridas äfven pensionering af lotsverkets personal. Jag anser nemligen, att pensionerna fortfarande, såsom hittills, böra utgå från amiralitetskrigsmanskassan och från nionde hufvudtiteln.

Rörande de i staten upptagna löner till lotsstyrelsen samt befäl och underbefäl vid lotsverket, vill jag ingalunda påstå, att desamma äro för höga; dock anser jag, att Riksdagen för närvarande ej bör binda sitt omdöme genom att nu, efter en alltför knapphändig pröfning, godkänna ifrågakvarande utgiftsstat.

Ej heller är jag för min del beredd, att nu bevilja begärdt reservationsanslag af 100,000 kronor.

Hvad som emellertid synes mig på det högsta önskvärdt är, att Kongl. Maj:t må taga i öfvervägande, att den näringsgren, sjöfarten, som för vårt land har så ofantligt stor betydelse, ej blir alltför styfmoderligt behandlad. Är efter år hafva skeppsumgålderna stegrats; och den förordning, som den 1 nästkommande April träder i kraft angående skeppsmätning, kommer ytterligare att betydligt höja dessa omgålder. Det torde vara olämpligt, att innan förordningen träd i kraft framlägga bevis på dess för sjöfarten vådliga följder, hvarför jag nu inskränker mig till, att endast påpeka nödvändigheten utaf att, *om ej minska, åtminstone ej öka* pålagorna å den redan förut mycket tryckta sjöfartsnäringen.

Jag yrkar afslag å Utskottets hemställan i sin helhet.

Herr E. G. Boström: Herr Talman! Jag föreställer mig att den fråga, som af den föregående talaren berördes, närmast är att hänföra till det senare momentet i denna punkt och således icke bör göras till föremål för öfverläggning vid mom. a). Nu är det endast frågan om Lotsstyrelsens stat, som föreligger, och derom anhåller jag att få yttra några ord.

Jag vill då, till en början, så godt först som sist, göra den anmärkningen, att den utredning Stats-Utskottet egnat denna sak synes mig vara ytterst knapphändig. Utskottet har endast refererat hvad Kongl. Maj:t yttrat och derefter, med ett litet tillägg, hemställt om bifall till den Kongl. propositionen. När man velat bilda sig ett omdöme i denna sak, har det derföre varit nödvändigt att på egen hand uppleta de källor, hvarifrån någon erfarenhet kunnat inhemtas. Det må då ej vara att undra på, om den uppfattning, man kunnat bilda sig, ej är grundad på den fullständiga utredning, som kunnat och bort vara för handen, om Utskottet egnat frågan någon större uppmärksamhet.

Jag tillåter mig nu till en början erinra Kammarerna derom att Lotsstyrelsen, i likhet med nästan allt, som kan hänföras till sjöförsvaret, på senare tider varit föremål för en mycket liffig och omfattande

omorganisation. Här föreligger nu ett förslag till stat för lotsverket, hvilket finnes intaget i bilagan litt. a) till Stats-Utskottets här föreliggande betänkande. Jag har här i min hand 1878 års stater för Sjöförvarsdepartementet, på Kongl. Maj:ts befallning befordrade till trycket af Kongl. Marinförvaltningen. Af den der fastställda stat för Lotsstyrelsen finner man, att den skulle bestå af en lotsdirektör, en sekreterare, en kamererare, en registrator, 2 revisorer och bokhållare, en kassör och bokhållare med skyldighet att förrätta materialförvaltaregöromålen samt en ombudsman. Jemföres denna stat med den af Kongl. Maj:t nu framlagda, finner man att kassören, hvilken enligt 1878 års stat tillika skulle vara materialförvaltare, nu föreslagits att blifva endast kassör, samt att deremot tillkommit en materialförvaltare och en notarie. Hvad sedan de särskilda lönebeloppen vidkommer, så må det tillåtas mig säga, att desamma synas skäligen rundligt tilltagna. Jag ber härvid i förbigående få erinra att alla dessa tjänstemän ega Kongl. fullmakt och att således någon förändring med de nuvarande ej kan ifrågakomma. Om jag då börjar med lotsdirektören, eger han enligt den nya staten uppbära en aflöning af 9,000 kronor. För jemförelses skull må då nämnas att utom presidenterna i rikets hofrätter samt i Kammarkollegium och Kammarrätten äfvensom generaldirektörerna i post- och jernvägstrafikstyrelsen, hvilka hafva en lön af 10,000 kronor, deremot öfriga presidenter samt generaldirektörerna i Telegraf- och Tullstyrelserna hafva, i likhet med hvad för lotsdirektören föreslagits, 9,000 kronor, och det torde väl med fog kunna påstås att dessa chefskap äro af mycket större omfattning och betydelse än chefskapet för lotsverket. Ser man till huru aflöningsförmånerna ställa sig för cheferna i andra förvaltande verk skall man finna dem i allmänhet mycket lägre. Så hafva t. ex. cheferna för Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, Landtmäteristyrelsen och Skogsstyrelsen m. fl. endast 7,000 kronor.

Går man vidare öfver till de öfrige tjänstemännen inom Lotsstyrelsen, finner man att deras löneförmåner blifvit bestämda i nära öfverensstämmelse med förhållandena i Marinförvaltningen. Sålunda skulle sekreteraren och kamereraren i båda dessa verk hafva lika stor aflöning, hvilket också är fallet med flere af de öfrige tjänstemännen. Jag tror, såsom jag redan sagdt, att dessa lönebelopp äro alltför rundligt tilltagna. Jag föreställer mig nemligen att, ifråga t. ex. om kamererarens lön, dess storlek bör bero på beloppet af de medel, som han är tillsatt att förvalta och redovisa. Man finner i detta hänseende att hela lotsverkets stat uppgår till 1,200,409 kronor, under det att i Marinförvaltningen endast de extra anslagen uppgå till ett belopp af ungefär 1,200,000, förutom vid pass 4,000,000 kronor, utgående från de ordinarie anslagen under femte hufvudtiteln. Det torde också förtjena beaktas att vikariatsersättningarna äro upptagna till nästan samma belopp som år 1878, oaktadt tjänstemännens antal nu blifvit ökad med två.

Öfvergår jag nu till lotsbefålet, så har det, likasom lotsverkets öfrige tjänstemän, varit underkastadt betydliga förändringar. Lotsbefålet utgjordes enligt gamla staten af 3 distriktschefer, 15 fördelningschefer och 59 lotsåldermän, såsom det framgår af bilagorna till Kongl.

*Angående
ny lönestat
för Lotsstyrel-
sen och lots-
verket.
(Forts.)*

Angående
ny lönestat
för Lotsstyrel-
sen och lots-
verket.
(Forts.)

Maj:ts proposition. Enligt 1878 års stat, hvilken uppgjordes under den tid nuvarande chefen för Sjöförsvarsdepartementet tjänstgjorde som lotsdirektör, skulle befälet bestå af 2 distriktschefer, 11 fördelningschefer och 11 öfverlotsar. Af Kongl. Maj:ts nu framlagda förslag finna vi att sedan 1878 ytterligare förändringar ansetts nödiga, så att enligt den nya staten skulle finnas 1 inspektör, 8 lotskapteners och 16 öfverlotsar. Kan man hoppas, att härmed regleringen af lotsbefälet skall vara afslutad?

Öfvergår jag nu till granskning af förhållandena med lotsbetjeningen, finner jag att 186,300 kronor upptagits till arfvoden åt lotsförmän samt uppmuntringspenningar åt kronolotsar o. s. v. Mot detta belopp har jag visserligen intet att erinra, ty jag tror det vara mer än välbehöfligt för denna lotsbetjening, hvars ställning icke är synnerligen afundsvärd. Men jag skulle vilja ställa den frågan till Herr Sjöministern, huruvida nu ifrågavarande arfvoden utgå för att fylla lönen till ett visst fastställt minimibelopp för hvarje lots, eller om de utgå diskretionsvis allt efter som befälet finner lämpligt tilldela lotsen. Är detta senare förhållandet, så får jag för min del säga, att jag anser tillämpandet af ett sådant system vara mer än illa. Det finnes nemligen i mitt tycke ingenting så demoraliserande, som att en underordnad skulle vara för sin utkomst uteslutande beroende af sina förmäns gunst och godtycke.

Jag nämnde nyss, att det förefaller mig såsom om Lotsstyrelsens lönestat vore något för grundligt tilltagen, och detta förhållande synes mig medföra äfven den betänkligheten att hos andra statens tjänstemän, då de finna huru relativt litet arbete tjänstemännen hos Lotsstyrelsen hafva, skola kunna uppstå fordringar på högre aflöning. Detta är, tror jag, en omständighet, som äfven bör tagas i betraktande. Jag skulle således för min del önska, att aflöningen till Lotsstyrelsens tjänstemän bestämdes mera i proportion till göromålens myckenhet än här är föreslaget och hittills varit fallet.

Vidare vill jag anmärka, att ombudsmannen enligt den gamla staten har ett arvode på 1,500 kronor, men är i den nya uppförd till 2,000 kronor. Jag vill visst icke betvifla, att denne tjänsteman, om han skall handlägga alla de tvister, som med anledning af den nya lotsstadgan kunna uppkomma, kan få ganska mycket att göra, men enligt Lotsstyrelsens berättelse för år 1880 var de af ombudsmannen då omhänderhafda målens antal endast 42. I betraktande häraf synes det gamla arfvodet enligt 1878 års stat vara väl tillräckligt för hans aflönande.

Då sålunda så många anledningar till anmärkningar förefinnas mot förslaget och då frågan blifvit så ofullständigt utredd, tror jag det vara för saken i sin helhet fördelaktigast att nu icke fastläsa denna stat, utan hemställer jag, att Kammaren måtte afslå såväl Utskottets förslag som Kongl. Maj:ts proposition.

Friherre Stackelberg: Allting är relativt här i världen och deri ligger också en anledning att göra jembörelser. Så har äfven den ärade talare gjort, som hade ordet näst före mig. Han har sagt, att i den föreslagna staten för lotsverket lönerna vore för högt upptagna och,

för att börja med lotsdirektören och chefen för lotsverket, har han jämfört honom med andra embetsmän, som ansågos vara med denne likställda. Han har dervid funnit, att lotsdirektören skulle, jämförelsevis med andra chefer, hafva litet att göra och att derföre hans lön, sådan den föreslagits, vore aldeles för hög. Jag skall också be att få göra jämförelser. Först och främst vill jag då anmärka, att lotsdirektörens göromål ingalunda äro så lindriga, som man i allmänhet synes benägen att föreställa sig. Han är chef för en corps på 1,300 till 1,400 man, och dessa sina underhafvande har han icke samlade på ett ställe i landet, utan spridda på hela kusten från Haparanda till Strömstad. Det är väl ganska troligt, att detta förhållande skall göra honom vida större besvär än om han såsom t. ex. presidenten i Kammarrätten hade alla sina underlydande alldeles inpå sig. Jag för min del vill i öfrigt icke jämföra lotsdirektören med innehafvarena af de befattningar, den ärade talaren nämnde, utan skulle snarare vilja jämföra honom med militär- och varfscheferna vid flottans stationer. Det är väl sant, att lotsdirektören nu skulle få större lön än fordom, men det är också säkert att bemälda chefer vid flottans stationer äfven hafva högre löner än förr. Såvidt jag kan påminna mig, har lotsdirektören tillförne städse haft högre lön än motsvarande grad vid flottan. En amiral hade före senaste löneregleringen 6,000 kronor i fast lön, lotsdirektören 7,000. Lotsdirektörens fasta lön utgör nu 7,000 kronor och tjänstgöringspenningarne 2,000 kronor, under det att amiralen åtnjuter 8,000 kronor i fast lön, förutom 6 kronor om dagen i dagaflöning. Enligt det förslag, som nu föreligger, är lotsdirektörens lön upptagen till 6,200 kronor och tjänstgöringspenningarne till 2,800 kronor, summa 9,000 kronor, således samma lönebelopp som förut; men såvidt jag kan förstå, har, i det nya förslaget, fördelningen emellan lön och tjänstgöringspengar blifvit för lotsdirektören väsentligen försämrad.

Vid den nya organisationen af lotsverket, som nu är framlagd, har, på sätt äfven den siste talaren medgifvit, en minskning i personalens antal egt rum. Så finnas t. ex. för närvarande tre distriktschefer. Dessa hafva i det nya förslaget blifvit ersatte med en inspektör. För närvarande finnas 15 fördelningschefer. Dessa hafva blifvit ersatte med 8 lotskaptenener. Således har man på allt sätt vid denna omorganisation sökt minska antalet tjänster.

Tjänstemännen vid lotsverket hafva fått högre löner än förr, men detta är en förmån, som de dela med tjänstemännen i alla andra embetsverk. I alla andra verk har en förhöjning af lönerna egt rum, och jag vet icke hvarför tidpunkten nu skulle vara inne att nedsätta lönerna för lotsstatens tjänstemän. De nuvarande tjänstemännen hafva fullmakt på sina tjänster, så att för dem kan i allt fall ingen nedsättning af lönerna ifrågakomma. Jag hemställer om det vore riktigt, när Kongl. Maj:t nu vändt sig till Riksdagen och äskat, att äfven lotsstaten skulle ställas under Riksdagens hägn, att Riksdagen sköte saken ifrån sig och sade att det är bra som det är. Jag tror icke att det vore riktigt, och för min del kan jag heller icke se annat än att lönerna äro väl afpassade. Lotskaptenerna hafva visserligen fått bättre löneförhållanden än förut; men å andra sidan finnes för dem nästan ingen möjlighet till avancemang. Det gifves nemligen icke fler än två platser,

*Angående
ny lönestat
för Lotsstyrel-
sen och lots-
verket.
(Forts.)*

*Angående
ny lönestat
för Lotsstyrel-
sen och lots-
verket.
(Ports.)*

till hvilka de kunna befordras: inspektörs- och lotsdirektörsplatserna. Vid bestämmande af lönebeloppen har Kongl. Maj:t för öfrigt utgått från alldeles samma princip, som den, hvilken förut varit gällande.

Man har velat jemföra lotskaptenerna med kaptenerna vid flottan, och menat att deras löner borde afpassas derefter. Jag kan icke inse, att blott den omständigheten, att de kallas kaptenener, skulle göra denna jemförelse giltig. Man kunde ju lika väl hafva kallat dem för majorer eller någonting annat; men benämningen lotskapten har ansetts vara den bästa för tjensten och derfor har den bibehållits.

Hvad angår de löner, som föreslagits för underbefälet vid lotsstaten, så finner man äfven att, såsom billigt är, dessa äro något högre än nuvarande löner för underbefälet vid flottan.

Beträffande vidare den anmärkning, som här framstälts, att Stats-Utskottet icke skulle hafva egnat denna fråga en så grundlig utredning som vederbort, så kan jag alldeles icke finna att Stats-Utskottet gjort sig förtjent af en sådan beskyllning. Jag tror för min del att Stats-Utskottet grundligt undersökt denna fråga, hvarför jag anser det vara skäl att bifalla Utskottets förslag och anhåller jag om proposition derå.

Herr Markstedt: Herr Talman! Mine Herrar! Då Stats-Utskottet, på sätt betänkandet i ämnet utvisar, velat tillstyrka femte hufvudtitelns 3:dje punkt, tilltror jag mig icke kunna åstadkomma någon ändring i det framlagda förslaget, men jag anser mig dock icke kunna med tystnad förbigå denna fråga. Jag ber till en början att få fästa Herrarnes uppmärksamhet vid, att 1877 års Riksdag icke fann skäl bevilja pension till Lotsstyrelsens tjenstemän på den grund att desses löner då icke voro af Riksdagen bestämda, utan stodo utom Riksdagens pröfning. Detta är något beaktansvärdt, ty mig synes som om 1881 års förordning om lotsfrihet eller, som jag skulle vilja kalla den, half-lotsfrihet, tillkommit för att Lotsstyrelsen skulle kunna framkomma med en löne-reglering och pensionsstat, uppgjord i öfverensstämmelse med dess eget tycke.

Jag skulle för min del helst sett, att denna förordning aldrig kommit till stånd, ty jag är öfvertygad, att den gör sjöfarten mera skada än nytta. Det är sant, att den medgifver en nedsättning till hälften af lotsafgiften, då ångbåt användes för att bogsera fartyg till och från hamn, men om vi betrakta saken närmare, så skola vi finna, att här är föreslaget icke mindre än 100,000 kronors utgifter, utöfver senaste årets inkomster af fyr- och båkmedel, och jag tror icke, att den utländska sjöfarten till våra hamnar i den närmaste tiden kan komma att blifva så stor, att man rätteligen kan beräkna en sådan tillökning, uppgående till omkring 9 procent. På denna grund tror jag, att en brist måste uppstå och denna brist måste då betäckas antingen med statens andra medel eller också på det sätt, att fyr- och båkafgiften höjes; och det lär väl icke blifva på annat sätt än att vi skeppredare och sjöfarande få betala bristen i form af fyr- och båkafgifter, men så hafva vi också äran att hafva en Lotsstyrelse, som har icke mindre än 15 olika titlar eller grader utom extraordinarier och vaktmästare.

Jag tror mig icke räkna orätt, då jag påstår det vara tjänstemän med femton särskilda titlar, hvilkas aflöning skulle utgå af fyr- och båkmedlen, för att nu icke tala om de stackars underordnade lotsarne, å hvilka det egentliga ansvaret för hvad som kan hända likväl skulle hvila. Jag skulle visserligen icke hafva något emot att ingå på den framlagda lönestaten, om något sorts ansvar hvilat på befälet; och för mig är det alldeles obegripligt, att en corps, bestående utaf befäl och manskap, kan finnas, utan att i dess instruktion finnes ett enda ord nämndt om något ansvar för befälet. Såvidt jag kan förstå, är det likväl endast de simpla lotsarne, de s. k. mästerlotsarne, — hvilka utom de nuvarande uppmuntringspenningarna, 60 kronor, skulle få ytterligare uppmuntringspenningar med 60 kronor eller tillhopa 120 kronor, utom hvad de kunna förtjena i lotspenningar — som skola draga ansvaret för möjligen skeende olyckor, och som, om de begå det minsta fel, kunna dömas att utgifva ersättningar till högst betydliga belopp, och, om de icke ega tillgång att gälda de ådömda beloppen, kunna insättas i fängelse på flera år, under det att lotsbefälet, såsom jag förut nämnt, icke har något ansvar. Äfven på denna grund kan jag för min del icke bifalla förslaget.

Jag vill nu öfvergå till en annan sida af saken. Det föreliggande förslaget upptager icke mindre än 613,357 kronor i aflöningar, hufvudsakligast till befälet, 92,563 kronor 17 öre för öfvergangs- och indragningsstaten och 30,000 kronor för pensionsstaten, tillhopa 735,920 kronor 17 öre, eller, inberäknadt underhålls- och omkostnadsstaten, öfver 1,100,000 kronor. Jag undrar, hvad våra närmaste grannar i utlandet skulle säga om oss, om vi för bestridande af hvad jag till en del vill kalla »sinekurer» anslogo mera än halfva beloppet af de fyr- och båkafgifter, som vi utkräfva af främmande sjöfarande, hvilka besöka våra hamnar. Jag tror vi skulle stå oss slätt, om vi för dem skulle afgifva en förklaring i ämnet. Förslaget är således, från hvilken sida man än ser det, sådant, att jag icke förstår, huru det kunnat framläggas till Riksdagens bepröfvande.

Efter hvad jag nu haft äran anföra, kommer jag naturligtvis att yrka afslag å förevarande punkt. Dock skulle jag helst velat framställa det alternativa yrkandet, att, derest icke Kammarens beslut blir rent afslag, den föreslagna förhöjningen af 100,000 kronor åtminstone må afslås.

Herr vice Talmannen Ifvarsson: Det är icke ovanligt, att, vare sig Stats-Utskottet tillstyrkt eller afstyrkt antagande af ett förslag, en eller annan finner sig missnöjd med Utskottets åtgörande och framställer anmärkningar deremot. Jag vill dock för min del icke fästa mig dervid. Nu har man mot det föreliggande förslaget anmärkt, att Utskottet icke lemnat någon fullständig utredning i frågan; men om den utredning, som finnes i statsrådsprotokollet, är otillräcklig och det ifrågasättes att vidare utredning, grundad på specialkunskap i ämnet, skulle åstadkommit inom Utskottet, så är det naturligt att någon sådan icke kunde lemnas af Utskottet, bland hvars ledamöter ej finnes någon med specialkännedom i ämnet. På författningen angående lots-

*Angående
ny lönestat
för Lotsstyrel-
sen och lots-
verket.
(Forts.)*

Angående
ny lönestat
för Lotsstyrel-
sen och lots-
verket.
(Forts.)

väsendet tror jag icke heller Stats-Utskottet borde inlåta sig, så mycket mindre som något förslag till ändring i densamma i sammanhang med förevarande regleringsfråga icke förelåg. Anmärkningen i detta hänseende bör således icke kunna drabba Stats-Utskottet.

Beträffande åter sjelfva aflöningsfrågan kunde Stats-Utskottet icke med något giltigt skäl vederlägga det förslag, Kongl. Maj:t i denna fråga framlagt; och Utskottet hade följaktligen intet annat att göra, än att tillstyrka förslaget antagande. Jag undrar, om Utskottet gjort bättre, om det afstyrkt förslaget. I sådant fall hade ju frågan stått på samma ståndpunkt som hittills, och Kongl. Maj:t hade då hädanefter såsom hittills fått ensam disponera öfver fyr- och båkmedlen. Genom antagande af Kongl. Maj:ts förslag skulle åtminstone Riksdagen få ett ord med i laget i fråga om denna löneroglering och nämnda medels användande. Jag hörde visserligen den förste ärade talaren yttra, att fyr- och båkmedlen icke borde användas till aflöning och pensionering af lotsverkets embets- och tjenstemän. Hvad skulle detta innebära? Antingen att inga embets- och tjenstemän skulle finnas och således ingen aflöning eller pensionering ifrågakomma, eller också att dertill erforderliga medel skulle tagas från annat håll. Det förra kan naturligtvis icke antagas och det senare skulle jag anse vara högst origtigt, nemligen, att man af andra statsmedel skulle bestrida aflöningen och pensioneringen af de embets- och tjenstemän, som hafva med lotsverket att göra.

Med afseende å detta verk bör, enligt min åsigt, samma princip gälla som i fråga om post- och telegrafverken hittills egt rum; de böra med egna medel bära sig sjelfva. Man har hört klander uttalas deröfver, att fyrväsendet icke kan utvecklas derföre att tillgångar dertill saknas; men på samma gång vill man minska inkomsterna så till vida, att man icke vill betala så höga afgifter som förut. Detta kan icke gå ihop. Utgår man från den princip, som jag anser riktigt, nemligen att verket skall bära sig sjelf, så kan man icke på en gång komma derhän att minska betalningsskyldigheten och utvidga rättigheterna. Jag vill antaga att här icke är fråga om annat, än huru man skall kunna göra minskning i aflöningsstaten för att derigenom åstadkomma större medel till utveckling af lots- och fyrväsendet. Huruvida detta skall kunna ega rum, derom vågar jag knappast yttra mig. Ty den, som icke är hemmastadd med verkets göromål, kan omöjligt säga, huruvida lönestaten är rätt afpassad efter göromålen eller icke. Visserligen har man inom Utskottet sökt göra jmförelse med andra likartade embetsverk, men hvad som återstår att utredas och som jag påstår ingen kan utreda, såvida han icke särskildt eger kännedom om verkets göromål, är, huruvida aflöningen motsvarar befattningarne. Om förslaget icke är riktigt i det afseendet, så kan Stats-Utskottet icke hjälpa det, om ock Utskottet en hel månad arbetade på aflöningsstaten.

Jag kan således icke finna att annat är att göra än att bifalla Utskottets förslag, ty ett afslag är ännu sämre. I frågans närvarande skick och då inga andra anmärkningar än de hittills gjorda blifvit framställda, anser jag för min del icke skäl att afslå Utskottets hemställan, utan yrkar jag bifall till densamma.

Chefen för Kongl. Sjöförsvarsdepartementet Herr Statsrådet Friherre von Otter: De anmärkningar, som här framställts, afse hufvudsakligast, såvidt jag rätt uppfattat dem, att aflöningen för personalen vid Lotsstyrelsen och lotsverket skulle vara för hög, synnerligast för verkets chef, och att pensionsstaten äfven är för högt upptagen. I detta afseende ber jag att få påminna om hvad en talare förut anmärkt, nemligen att redan år 1877 förslag till pensionsstat för lotsverket framlades. Denna stat vann dock icke Riksdagens bifall, egentligen af det skäl, att verkets lönestat icke var af Riksdagen fastställd. Nu har den blifvit till granskning framlagd, sedan lotsverkets organisation blifvit genomförd. Hvad beträffar lönestaten, så är denna oförändradt densamma som den var år 1877 och likaså pensionsstaten, såvidt den afser afskedstagandet vid 55 års ålder; men man har ansett för tjensten fördelaktigare att utsträcka tjenstetiden ytterligare 5 år och i förhållande derefter har den nya pensionsstaten blifvit föreslagen till förhöjning. Jag tror dock icke att den kan anses för hög, och den torde i alla hänseenden icke medföra ökad kostnad.

För att emellertid åstadkomma en utredning af de anmärkta förhållandena, ber jag att få genomgå de olika lönegraderna. Jag skall dervid först uppehålla mig vid Lotsstyrelsen. Dess personal utgjordes 1877 af 9 personer. Nu upptager den visserligen 11, men i det stora hela har icke någon annan ökning egt rum än att en notarie tillkommit, alldenstund inspektören, som förut upptagits å lotsbefällets lönestat, numera till följd af sina göromål och då han måste vara lotsdirektörens suppleant, när denne befinner sig på inspektionsresor m. m., ansetts böra öfverflyttas till Lotsstyrelsen, och hvad notariens beträffar, så har denne tjänsteman tillkommit på grund af de ofantligt ökade göromål, som blifvit en följd af den nya organisationen af Lotsstyrelsen och dermed förenade stora minskning i befälspersonalen. Jag ber att i detta hänseende få framlägga några sifferuppgifter. Inkomna ärenden, som 1877 utgjorde ett antal af 1,764, ökades 1880 till 2,383 och 1881 till 2,900. Afgående skrivelser uppgingo 1872—1877 i medeltal till 7 å 800 om året, men 1878—1880 till 1,150 och 1881 till 2,166. Således har en betydlig förökning af göromålen inträffat och vid sådant förhållande torde det vara billigt att verket erhåller ökad arbetskraft. Lotsstyrelsen har för 10 år sedan stått under Förvaltningen af sjöärendena, men det befans då nödigt att styrelsen skulle vara ett självständigt embetsverk, och många tjänster, som förut bestridts af förvaltningens tjänstemän, måste då tillsättas. För att bringa reda i dessa förhållanden med afseende å lönerna, skall jag be att få granska lönebeloppen. Till en början kommer jag då till chefen för Lotsstyrelsen. Det torde kanske vara mindre lämpligt för mig, såsom ordinarie innehafvare af detta embete, att i denna fråga yttra mig, men då jag sedan år 1877 innehafvt fullmakt på den lön, som nu skulle fastställas för chefen, är frågan icke för mig personlig, och jag torde därför kunna fritt yttra mig. Dervid ber jag att äfven få granska de jemförelser, som blifvit gjorda mellan lotsdirektören och åtskilliga andra chefer. Man har nu sagt, att han närmast borde jemföras med chefen för Landtmäteristyrelsen och vid remissen af Kongl. Maj:ts proposition lik-

*Angående
ny lönestat
för Lotsstyrelsen
och lots-
verket.
(Forts.)*

*Angående
ny vänerstat
för Lotsstyrel-
sen och lots-
verket.
(Forts)*

ställdes han af en talare med cheferna för Riksarkivet och Kongl. Biblioteket.

Vare det långt från mig att på något sätt vilja underskatta betydelsen och ansvaret af dessa befattningar. Men jag tror dock, att detta ansvar är något olika med det, som hvilar på chefen för lotsverket. Till att börja med ber jag få erinra om hvad äfven en talare på stockholmsbanken anført, eller att under chefen för lotsverket lyder en personal af 1,284, under det att den chefen för landtmäteriet underlydande personalen utgör endast 650 samt under riksarkivarien och överbibliotekarien hvardera blott 6. Således lärer väl i det fallet icke någon jämförelse kunna med fog göras. Lotsverkets personal är dessutom större än både Generaltullstyrelsens, som uppgår till 1,251, Telegrafstyrelsens, som uppgår till 975 och Fångvårdsstyrelsens 778. Endast vid två verk är den större såvidt jag har mig bekant, nemligen vid postverket och jernvägen. Vidare ber jag, att, med anledning af hvad här yttrats om medelförvaltningen, få anføra att Lotsstyrelsens medelförvaltning omfattar ett belopp af 1,200,000 kronor och således är mer än tjugo gånger så stor, som Landtmäteristyrelsens; riksarkivarien och överbibliotekarien tror jag icke hafva någon medelförvaltning alls, om icke, hvad angår den sistnämnde, dit må räknas det lilla årliga anslag af efter hvad jag tror 18,000 kronor, som är stäldt till hans disposition för inköp och bindning af böcker.

Hvad angår antalet af hos Lotsstyrelsen handlagda mål, så var detta under sistlidna år 2,400, hos Telegrafstyrelsen 2,900, Fångvårdsstyrelsen 1,500 och Landtmäteristyrelsen 780; Riksarkivet och Riksbiblioteket hafva, så vidt jag vet, icke några egentliga, åtminstone icke många mål att handlägga.

På grund af dessa sifferuppgifter och för så vidt de få tillmätas någon betydelse, tror jag man måste erkänna att chefers för lotsverket göromål ej äro obetydliga, helst de flesta mål äro af den beskaffenhet, att han personligen måste handlägga desamma. Jag ber dessutom att få påpeka ytterligare några härmed sammanhängande förhållanden. Utom det att lotsdirektören är ansvarig för, att en hvar bland nämnda, på 2 å 300 platser inom riket fördelade talrika personal fullgör sin skyldighet, har han att öfvervaka och ansvara för, att de till ett antal af mer än 100 fyrarne samt omkring 5,000 andra flytande och fasta säkerhetsanstalterna af alla slag äro väl underhållna och i vederbörligt skick samt att tidsenliga förändringar och förbättringar å lotsverket tillhörig materiel iakttages; hvarvid särskildt är att märka, att dylika förändringar förekomma nästan hvarje år, emedan man måste tillgodogöra sig alla inom och utom landet tätt på hvarandra följande uppfinningar och förbättringar, så långt disponibla tillgångar medgifva. Dessutom är det i fråga om nyanläggningar nödigt att chefen för lotsverket icke allenast har reda på alla farvatten i riket, utan äfven kan bedöma den olika beskaffenheten af fyrar och säkerhetsanstalter af alla slag, hvilka, enligt hvad jag nyss nämnde, uppgå till ett antal af mera än 5,000 — samt dervid rätta sig efter hvarje ords lokala förhållanden samt sjöfartens olika behof i olika farvatten. För min del anser jag, att lotsverket har samma uppgift på sjön som jernvägstrafikstyrelsen på land. Liksom denna senare myn-

dighet är ansvarig för att icke genom felaktiga anordningar olyckor må inträffa på land vid begagnandet af jernväg, så har lotsverket och dess chef samma ansvar i fråga om sjöfarten och jag vågar tro — helst en obetydlig felaktighet hos personalen eller materielen lätt kan föranleda de största olyckor samt medföra förlust af människolif och dyrbar egendom — att ett sådant ansvar är något större än det, som åligger riksarkivarien och öfverbibliotekarien, hvilka embetsmän helt lugnt kunna sitta på sina rum och sköta sina befattningar. Skall en jämförelse göras, så anser jag sådant lämpligare kunna ske med chefen för Mariningeniörstaten, med hvilken lotsdirektören torde kunna anses fullt likställd. Afven han har 9,000 kronor i lön, eller samma belopp, som nu föreslås för lotsdirektören. Jag skall emellertid icke längre uppehålla mig härvid, utan ber blott i afseende på Lotsstyrelsen i dess helhet få nämna, det dess aflöningsstat ökats från 37,726 kronor, som den utgjorde år 1877, till 53,000 kronor enligt normal stat. Denna ökning kommer dock hufvudsakligen deraf, att på styrelsens stat blifvit, sasom nyss nämndes, uppförd en inpektör, som förut tillhörde lotsbefälet, äfvensom en notarie. För öfrigt härleder sig skilnaden mellan den äldre och den föreslagna nya statens slutsummor hufvudsakligen från de ålderstillägg, som numera blifvit intjenta, äfvensom från en obetydlig tillökning i ombudsmannakassörens och materialförvaltarens arfvoden.

Sedermera komma vi till fyringeniörerna. Desses antal är alldeles oförändradt, fem förut och fem nu. Deras löner äro äfven desamma med skilnad af omkring fyrahundra kronor i ålderstillägg. Vidare *befälet*. Det utgjordes tillföre af tre distriktschefer och 16 fördelningschefer. De tre distriktscheferna hafva enligt det nya förslaget blifvit indragna och ersatta med en inspektör, hvarjemte fördelningschefernas antal blifvit reduceradt till hälften eller 8. Derigenom hafva de naturligtvis fått vida större distrikt än förut och sålunda ökade göromål.

För att nu öfvergå till befälets löner, så uppgingo dessa år 1877 till ett sammanlagdt belopp af 55,794 kronor, men har nu reducerats till 38,500 kronor. Således en ganska betydlig minskning. Detsamma är förhållandet med underbefälet såväl med afseende på antal som löneförmåner. Antalet var förut 61 och nu 16; således äfven här en betydlig reduktion. Deras löneförmåner hafva nedgått från 40,392 till 30,000 kronor, således en minskning af mer än 10,000 kronor, allt i öfverensstämmelse med den, enligt den nya organisationen af lotsverket, föreslagna normalstat.

Öfvergår jag derefter till lotsbetjeningen, så har lotsarnes antal minskats med något öfver 100 personer, eller 113, tror jag. Detta i anledning deraf att lotspligtigheten upphört och det hittills varande stora antalet lotsar befunnits obehöfligt för den genom lotsfriheten minskade lotsningen. Ehuru sjöfarten under år 1881 varit icke obetydligt liffigare än år 1880, har likväl lotsningsförtjensten förstnämnda år minskats med 167,000 kronor. Denna summa har tydligen varit en sjöfartens vinst, och sålunda för lotsarne en förlust, hvilken, om icke deras antal minskats, skulle varit alltför känbar, helst deras inkomster förut i allmänhet voro ytterst klana. Lotsarnes antal har sålunda för-

*Angående
ny lönestat
för Lotsstyrelsen
och lots-
verket.
(Forts.)*

*Angående
ny lönestat
för Lotsstyrel-
sen och lots-
verket.
(Forts.)*

minskats på samma gång hela lönebeloppet fördelats på de återstående, som derigenom fått en välbehöflig löneförhöjning, hvarjemte en ganska betydlig förändring i aflönings sättet egt rum och större afseende blifvit fästadt vid den olika lotsförtjensten på olika ställen. På somliga ställen har t. ex. lotsförtjensten uppgått till omkring 3,000 kronor per man, under det den på andra ställen icke uppgått till 10 kronor.

Detta missförhållande har nu i någon mån blifvit sålunda afhjelpat, att de, som hafva mindre lotsningsförtjenst, hafva större lön, hvaremot de, som hafva bättre lotsningsförtjenst, fått mindre lön, somliga ingen. Lönens borttagande har naturligtvis icke kunnat ifrågakomma med dem, som redan innehaft konstitutorial, men de, som på sista tiden blifvit tillsatta och ansetts hafva goda lotsningsförtjenster, hafva icke tillförsäkrats någon lön. Lönebeloppen kunna nu uppgå ända till 600 kronor för dem, som hafva minsta lotsningsförtjensten, under förutsättning likväl att de i öfrigt hade trägen och maktpåliggande tjänstgöring; hvaremot, såsom jag nyss nämnde, de, som hafva stor lotsningsförtjenst, hafva ingen lön. Efter upphörande af lotspligtigheten har lotsarnes antal på flere ställen varit för stort. Såsom ett exempel härpå kan jag anföra Söderarms station. Der uppgick lotsningsförtjensten åren 1878—1880 i medeltal till 6,600 kronor, d. v. s. fördeladt på sju lotsar, som der funnos, circa 946 kronor för hvar. År 1881 minskades lotsningsförtjensten från nämnda belopp 6,600 kronor till 1,129 kronor, som fördelade på sju lotsar, skulle utgjort circa 161 kronor för dem hvar, i stället för förut 943 kronor, följaktligen en minskning på ett år af 782 kronor. Nu hafva väl tre af dessa lotsar blifvit försatta på indragningsstat, men äfven de återstående fyra kunna endast påräkna 282 kronor hvar och hafva sålunda lidit en minskning af 668 kronor. De hafva derfor erhållit en något förhöjd aflöning, hvilken — synes mig — de äfven haft rätt att påräkna, då de ju hafva ingått i lotsverkets tjänst under förutsättning att få bibehålla de inkomster, som de från början ansetts kunna påräkna. Detta är orsaken till den öfvergångs- och indragningsstat, som jemväl varit föremål för anmärkning. Af denna öfvergångs- och indragningsstat, som utgör 92,563 kronor 17 öre, äro nemligen omkring 30,000 kronor afsedda till dem, som blifvit försatta på indragningsstat för att sålunda bereda de återstående bättre förtjenst. Dessutom uppbära en mängd i tjänst kvarstående lotsar, hvilka erhållit konstitutorial på löner från 60 till 300 kronor, desamma fortfarande, oaktadt för dessa poster någon lön icke finnes i normalstaten upptagen. Samma löner komma likväl i mån af innehafvarnes afgang att indragas, hvarigenom småningom 20,000 till 30,000 kronor årligen besparas.

Vidare hafva de löner, som föreslagits i den nya aflöningsstaten, blifvit satta låga, emedan man icke visste huru lotspenningeinkomsten skulle ställa sig efter lotspligtighetens borttagande, och det vore lättare att höja en alltför knapp lön, än att sänka en lön, som vore för hög.

Öfvergår jag slutligen till fyrbetjeningen, så är det, hvad manskapet beträffar, alldeles klart att deras antal är beroende af det antal fyrinrättningar, som finnas eller kunna komma i fråga att uppföras. Man har visserligen yttrat att under den sista tiden högst obetydligt

antal nya anläggningar skall hafva ifrågakommit, men jag tror att den, som närmare granskar förhållandena, skall finna att motsatsen egt rum, oaktadt den knappa medelstillgången. År 1876 tillsattes en komité för att undersöka huru många fyranstalter vid våra kuster kunde erfordras. Denna komité ansåg att i hela landet behöfdes — förutom mindre anläggningar — 40 fyran, och af dessa äro nu 21 redan anlagda eller anbefalda att anläggas, och jag tror utan särdeles kostnad för staten, dels emedan vissa kommuner åtagit sig kostnaderna för deras uppförande med vilkor att lotsverket skall för all framtid underhålla desamma, dels till följd af förändrade anordningar, hvarigenom fyrmateriel, som på vissa platser blifvit öfverflödigt, kunnat på annan plats användas; men naturligtvis hafva underhållskostnaderna derigenom högst betydligt stigit. För något mer än tjugo år sedan eller 1858 uppgingo lotsverkets byggnader och materiel till ett värde af omkring 1,600,000 kronor. De uppgå i närvarande stund, med inberäkning af under byggnad varande fyran, till omkring 6,500,000 kronor. Att antaga det man för samma pris skulle kunna underhålla lotsverket, då dess egendom uppgår till sex och en half millioner kronor, som då den endast var fjerdedelen så stor, är ju alldeles orimligt. Det är dock hvarken den under de senare åren stegrade underhållskostnaden eller löneförbättringen som förorsakat anslaget höjande, utan hufvudsakligast *lotspligtighetens upphörande*, hvarigenom lotsarne gått i minskning af omkring 167,000 kronor årligen och hvilken förlust måste dem på annat sätt godtgöras. Drager jag från dessa 167,000 kronor, som äro sjöfartens vinst, så blir lotsverkets stat icke på något sätt höjd mot hvad den var förut.

Lotskaptens löneförmåner hafva visserligen på så sätt förbättrats mot i 1877 års stat, att de erhållit inqvarteringsersättning, men de hade förr allenast hälften så stora områden, som de nu hafva. Deras tienstgöringsdistrikt hafva blifvit fördubblade och icke nog dermed, utan de hafva samma åligganden, som förut tillhörde distriktscheferna. Deras göromål äro äfven ganska omfattande och trassliga till följd af det indelningsverk, som ännu finnes kvar, och enligt hvilket lotshemmanen äro ålagda vissa skyldigheter emot lotsarne. Det finnes knappast någon enda lotsplats, der samma förhållanden råda i allt. Vid nästan hvarje plats hafva lotsarne olika åligganden och olika förmåner och derföre är det ganska svårt att hålla reda på dessa saker. Den ene har från lotshemmanet hö, halm, vedbrand och bostad, en annan har blott bostad, en tredje har bostad af lotsverket, en fjerde måste hålla sig sjelf dermed o. s. v. Somliga måste ligga ute på sjön natt och dag för att passa på fartyg, andra kunna sitta i sitt lugna hem och afvakta att fartygen komma in och begära lots. Dessa och flera andra omständigheter föranleda ett mycket inkrångladt aflöningssätt och betydande arbete både för styrelsen och befälet. Jag skall emellertid icke uppehålla mig längre vid dessa förhållanden, utan blott i sjöfartens intresse uttala en förhoppning att Kammaren måtte bifalla Kongl. Maj:ts af Utskottet tillstyrkta förslag.

Orsaken, hvarföre pensionsåldern för lotskaptenen föreslagits till 60 i stället för 55 år, är den, att hvad man egentligen begär af lotskaptenerna, förutom ordningssinne och intresse för tjensten, är att de

*Angående
ny lönestat
för Lotsstyrel-
sen och lots-
verket.
(Forts.)*

*Angående
ny lönestat
för Lotsstyrel-
sen och lots-
verket.
(Forts.)*

skola hafva reda på hvarje inom deras distrikt anställd person, hvarje grund, hvarje inrättning, olika lokalförhållanden o. s. v. och ju oftare man ombyter sådana tjänstemän, desto olämpligare för tjänsten är det, alldenstund en så fullständig bekantskap, som ofvan blifvit nämndt, icke så lätt och snart ernås. Såsom ett bevis på att lotskaptener kunna tjena länge och ändock vara särdeles nyttiga för verket, vill jag anföra att för icke länge sedan en lotskapten först tog afsked vid 75 års ålder och denne man hade hela sin tjänstetid väl skött sin tjänst. Under sådana förhållanden tror jag att det skulle hafva varit skada, om han skulle hafva nödgats afgå redan vid 55 års ålder. Dessutom måste den, som är skyldig att afgå vid nämnda ålder med en för hans lefnadsbehof otillräcklig pension, i förtid bereda sig på annat förvärf, som måhända mer tager hans omtanke och verksamhet i anspråk än lotstjänsten, då deremot förhållandena i detta hänseende betydligt förändras, om afgången skall ske vid 60 års ålder med en för hans existens någorlunda betryggande pension. Detta betungar dessutom, såsom redan är nämndt, ingalunda pensionsstaten, utan snarare tvärtom.

Jag anhåller vördsamt om bifall till Utskottets, med Kongl. Maj:ts proposition hufvudsakligen öfverensstämmande förslag.

Herr Hæggström: Vål hafva vi i denna Kammare och inom Riksdagen varit med om åtskilliga lönerogleringar, men, så långt mitt minne sträcker sig, hafva vi aldrig varit med om en sådan som denna. Här i första punkten bjuder man Kammaren på att antaga en pensionsstat och vill sedan att Riksdagen skall stadfästa en aflöningsstat lydande så eller så, emot hvilken man redan hört åtskilliga rätt allvarsamma anmärkningar. Det är besynnerligt, då vi nu, så att säga, lefva midt i komitéernas tid, att denna fråga, som icke har uppkommit i går eller i dag, utan i flera år varit på tapeten, icke skall få hedern att behandlas af en för ändamålet tillsatt lönerogleringskomité utan komma så här tvärt in på Riksdagens bord. Mången tycker kanske, att det icke är så mycket att säga härom, men nog borde man åtminstone kunna fordra, att frågan vore väl utredd, innan den salunda framlägges för Riksdagen. Kan någon påstå att frågan nu är utredd? Äro Herrarne kloka på, huruvida lönerna äro riktigt afpassade, och hvilka göromål som skola åtfölja hvarje befattning. Vi hafva här tvenne urkunder, som borde kunna upplysa oss härom. Den ena är Kongl. Maj:ts proposition, kontrasierad af föredraganden för sjöärendena, den andra är Stats-Utskottets utlåtande, hvilket jag icke kan finna vara annat än ord för ord ett aftryck af hvad nämnde föredragande i underdånighet föreslagit Kongl. Maj:t och Kongl. Maj:t i nåder framlagt för Riksdagen. Om vi, för att taga ett exempel, fråga: hvad vållar att lotsdirektören skall hafva 9,000 kronor i lön, då åtskilliga andra chefer i med detta likställda verk hafva endast 7,000 kronor? så lemna dessa urkunder derpå intet svar. Ingen af berörda handlingar upplyser, hvarför lotsdirektören skall hafva 2,000 kronor högre lön än åtskilliga med honom jemförliga embetsmän. Så hafva vi fatt en splitter ny tjänsteman, om hvilken vi icke hört talas i 1877 års förslag till stat, nemligen en inspektör. Hans lön är ganska rundlig,

men hvad han skall göra, veta vi icke, och så är förhållandet hela raden igenom. Hvarken Kongl. Maj:ts proposition eller Utskottets betänkande säger, hvad dessa tjänstemän skola göra. Vi hafva endast fått ett par lösa siffror på att så och så många mål hafva de att handlägga. Ja, det är godt och väl, men det har icke blifvit upplyst, hurudana målen äro, och om icke samma mål återkomma 4 å 5 gånger i beräkningen, såsom det hände för några år sedan i ett annat verk. Emellertid är frågan af den vikt, att den väl borde såsom alla andra vara ordentligt utredd.

Vi hafva hört en af Stats-Utskottets ledamöter — hittills tror jag icke att det är mera än en, som yttrat sig i frågan, men det är en mycket viktig stämning — säga, att inom Stats-Utskottet saknades speciel kännedom i frågan. Jag trodde, att Stats-Utskottet, såsom andra Utskott, hade till uppgift att utreda ärendena och att komma till Riksdagen med dem i det skick, att vi, som stå utom Utskottet, kunde taga ärendena, så att säga, på rak arm, men huru är nu detta möjligt, när den, åtminstone i denna Kammare, mest inflytelserike ledamoten af Stats-Utskottet förklarar, att Utskottet icke haft någon annan kännedom om frågan, än hvad som kunnat inhemtas från Kongl. Maj:ts proposition, hvilket är detsamma som att antaga Kongl. Maj:ts proposition på rak arm? Men äro vi försvarade dermed? Jag trodde, att Stats-Utskottet skulle gifvit akt på hvad 46 § i Riksdagsordningen stadgar. Den säger: »Finner Utskott sig behöfva af någon Konungens embetsman eller af allmänt verk inhemta muntliga eller skriftliga upplysningar, eger Utskottet att, genom sin ordförande, hos den Statsrådets ledamot, som Konungen dertill vid hvarje riksdag förordnar, begära Konungens befallning till vederbörande att de äskade upplysningarne meddelas». Ja, här är ettdera af två: antingen har Utskottet icke begärt dessa upplysningar, eller hafva de upplysningar Utskottet fått varit så knapphändiga, att man icke velat komma fram dermed. Men är frågan således i så utredt skick, att vi böra antaga den? Jag öfverlemnar åt Herrarne sjelfve att lemna svaret.

Utom det sällsamma, som ligger deri, att man här vill, att vi skola antaga en pensionsstat, innan vi beviljat sjelfva lönestaten och att, när man föreslår oss att antaga sådana stater, man icke gifver oss någon utredning derom hvarken i Kongl. Maj:ts proposition eller från Stats-Utskottet, komma härtill uppgifter, som tyvärr tåla att korrigeras. Här sades t. ex. att den nu framlagda staten var oföränderligen densamma, som framlades år 1877. Jag frågade, när jag hörde detta, flere i Kammaren närstående kamrater, om jag hade hört rätt; föllo orden verkligen så? Man svarade mig, att jag hört alldeles rätt. Jag ber då Herrarne att få jemföra 1877 års stat med den nu här framlagda. Vi komma då först till lotsdirektören. Enligt 1877 års stat är lotschefens aflöning beräknad till 7,000 kronor i lön och 2,000 kronor i tjänstgöringspenningar. Enligt det nu framlagda förslaget är beloppet bättre fördeladt, då lönen beräknats till 6,200 kronor och tjänstgöringspenningarne till 2,800 kronor, hoc est enligt 1877 års stat hade lotschefen att påräkna pension efter 7,000, enligt den nu framlagda efter 6,200 kronors lön. Huru kan man då från det hållet säga, att staten är oföränderligen densamma nu som år 1877, det sy-

*Angående
ny lönestat
för Lotsstyrel-
sen och lots-
verket.
(Forts.)*

Angående
ny lönestat
för Lotsstyrel-
sen och lots-
verket.
(Forts.)

nes mig något betänkligt, och går jag raden igenom, förhåller det sig på samma sätt: nästan öfverallt modifikationer, åtskilliga till det bättre, andra tvärtom. Här synes mig för resten icke hafva följts någon viss norm för beloppens fördelning mellan lön och tjänstgöringspenningar och deraf följande pensioner. Det finnes visserligen här några ställen, der man hållit på den antagna normen, men åter andra, som gå alldeles utom regeln. Så hafva vi t. ex. sekreteraren med 3,000 kronors lön och 1,500 kronor i tjänstgöringspenningar, sålunda jemt hälften af hela lönebeloppet. Litet längre ned förekommer deremot en kassör och bokhållare med 800 kronors lön, men 1,200 kronor i tjänstgöringspenningar, sålunda förhållandet mellan de olika slagen af aflöning nästan alldeles omvänt. Vidare finna vi en öfverfyringeniör med en aflöning af 5,500 kronor, deraf 3,500 kronor i lön och 2,000 kronor i tjänstgöringspenningar, men strax efter kommer en förste fyringeniör, som väl skall subordinera under den förre och derföre väl också borde vara sämre ställd i fråga om lön och pension. Hans aflöning är också bestämd till endast 4,000 kronor, men deraf utgår 2,500 kronor såsom fast lön och 1,500 kronor såsom tjänstgöringspenningar; sålunda får han åtnjuta större pension i förhållande till hela aflöningen än öfverfyringeniören. Skilnaden i deras aflöning belöper sig nemligen till 1,500 kronor, men skilnaden i pension till endast 1,000 kronor. Nu frågas: när sådana detaljanmärkningar kunna göras i mängd, huru skall det gå, när det blir fråga att antaga eller förkasta förslaget i klump enligt uppställningen af Stats-Utskottet. Här gör Pehr den anmärkningen, Pål gör en annan o. s. v.; huru skall det då blifva möjligt för Talmannen att framställa någon proposition?

Man har också velat påstå, att för sjöfarten det skulle vara af den största vikt, att denna lönestat *nu* blefve antagen. Ja, i det fallet tror jag, att vi skeppsredare äro af en alldeles motsatt åsigt, och för min del befarar jag, att om den här staten blir antagen, vi få säga farväl till allt skeppsrederi i Sverige, åtminstone om det fortfarande skall gå till på samma sätt som på den sista tiden. Ty ett faktum är att på de sista 25 åren hafva afgifterna å sjöfarten blifvit nära tredubblade, utan att derföre åtminstone den lägre lotspersonalen kommit i åtnjutande af någon förbättring i sina lönevilkor. Skall detta vara till fördel för sjöfarten, så är det åtminstone ett ganska egenomligt sätt att uppmuntra densamma.

Då i allt fall Kongl. Maj:t eger att efter behag disponera de inflytande fyr- och båkmedlen till lotsstatens aflönande och ingen enda tjänsteman sålunda behöfver blifva strandsatt genom ett uppskof, så ser jag ingen våda uti, att Kammaren nu förkastar det framlagda förslaget, och vågar jag då hoppas, att Kongl. Maj:t i detta som i andra fall vill vara så nådig och nedsätta en komité, som ger sig tid och eger förmåga att i denna fråga åstadkomma en bättre utredning än som hittills kommit den till del. Herr Talman, jag yrkar afslag å den föreslagna punkten.

Herr Ola Andersson: Ehuru jag visserligen icke kan gilla alla de anmärkningar, som här blifvit mot det föreliggande förslaget gjorda, har jag dock ansett mig pligtig att något närmare redogöra för skälen,

*Angående
ny lönestat
för Lotsstyrel-
sen och lots-
verket.
(Forts.)*

hvarför jag icke kunnat till fulla biträda det slut, hvartill Utskottet kommit. När första utgiftsafdelningens förslag kommit in till Utskottet, sökte jag, såvidt den knappa tiden det medgaf, att, genom att jemföra denna nu föreslagna lönestat med dem, som blifvit fastställda för andra med Lotsstyrelsen likställda verk, bilda mig ett omdöme i denna verkliga mycket kinkiga fråga. Det föreföll mig då, som skulle Lotsstyrelsen närmast kunna jemföras med Tullstyrelsen, och det befans äfven, att motsvarande befattningar i dessa båda verk skulle blifva lika aflönade, likasom aflönings fördelning i fast lön och tjenstgöringspenningar skulle blifva densamma. Då uppstod hos mig vidare den frågan, huruvida dessa befattningar inom Lotsstyrelsen kunde anses vara af den vigt och omfattning, att de kunde berättiga till enahanda aflöningar, som blifvit bestämda för motsvarande befattningar i Tullstyrelsen. I det afseendet lemnades inom Utskottet åtskilliga upplysningar, och dessa hafva nu här blifvit kompletterade af Herr Sjöministern; och om jag också icke finner dem fullt tillfredsställande, så anser jag mig dock icke böra framställa något yrkande om nedsättning i aflöningsbeloppen för Lotsstyrelsens tjenstemän. Men deremot synes mig förslaget i hvad det angår aflönings fördelning i fast lön och tjenstgöringspenningar lemna rum för åtskilliga anmärkningar. Den nästföregående talaren hade i det afseendet ett och annat att anföra, och äfven jag skall be att dervid något få uppehålla mig. Vi veta, att, sedan Riksdagen slog in på den vägen att fördela aflöningen i fast lön och tjenstgöringspenningar, en tjensteman, som åtnjuter ledighet, är skyldig att till den, som förrättar tjensten, afstå tjenstgöringspenningarne, utom under semester. Deraf följer, att om tjenstgöringspenningarne för den ene sätts högre än för den andre i förhållande till lönebeloppen i sin helhet, så får den förre, i händelse han kommer i behof af tjenstledighet, afstå större del af sin aflöning än den senare. Ser jag nu efter, huru i det afseendet förhållandena ställa sig i den nu föreslagna staten, så finner jag till en början, att en revisor och bokhållare, hvars hela aflöning, oberäknadt ålderstillägg, föreslagits till 3,000 kronor, fått tjenstgöringspenningarne satta till 1,200 kronor, under det för fyringeniören, hvars aflöning, likaledes ålderstillägg oberäknadt, är föreslagen till 3,500 kronor, tjenstgöringspenningarne äro beräknade till allenast 1,000 kronor. Fyringeniören får sålunda under ledigheten afstå 200 kronor mindre än revisorn, fastän den senares aflöning i sin helhet är 500 kronor lägre än den förres. Går jag vidare öfver till sidan 13, staten för lotsverket, så befinnes, att för en lotskapten i Stockholm, likasom i Göteborg och Malmö, fasta lönen är föreslagen till 3,000 kronor och tjenstgöringspenningarne till 1,000 kronor, men att deremot för hvar och en af lotskaptenerna i Norrköping, Kalmar, Visby, Sundsvall och Luleå den fasta lönen satts till likaledes 3,000 kronor, under det att tjenstgöringspenningarne åter utgöra endast 500 kronor. Nu hafva visserligen dessa tjenstemän samma titel och man kan möjligen äfven säga samma grad, men då man såsom skäl för olikheten i deras löneinkomster antagligen åberopar den omständigheten, att göromålens omfång är olika på de särskilda ställena, så synes mig deraf också böra följa, att proportionen mellan lön och tjenstgöringspenningar rättas i

*Angående
ny lönestat
för Lotsstyrel-
sen och lots-
verket.
(Forts.)*

förhållande derefter, allra helst som den fasta lönen dessutom utgör grund för pensionsbeloppet.

Vidare finner man af den föreslagna lönestaten, att öfverlotsarne i Stockholm, Göteborg, Malmö och Sundsvall erhålla 1,200 kronor i lön och 1,300 kronor i tjänstgöringspenningar, under det att öfverlotsarne i Norrköping och Kalmar erhålla samma lön, men 800 kronor i tjänstgöringspenningar, samt de uti Visby och Luleå stationerade öfverlotsarne med samma lön 300 kronor i tjänstgöringspenningar. Herrarne torde häraf finna, att fastän lönen är lika hela vägen igenom, så är dock skillnaden emellan de förstnämndes och de sistnämndes tjänstgöringspenningar icke mindre än 1,000 kronor. Det är detta missförhållande som jag har trott böra afhjelpas, men huru skall jag gå till väga för att nu i Kammararen göra yrkande om förändring i detta afseende? På det sätt den nu föredragna punkten blifvit af Utskottet uppställd är det knappast möjligt att få under omröstning de yrkanden på förändringar, som jag, och jag tänker äfven åtskilliga andra af Kammarens ledamöter, kunna anse önskvärda i ena eller andra afseendet. Ty huru skall det väl gå till, då Talmannen skall göra proposition på hela denna punkt med de och de yrkandena.

Detta är det hufvudsakliga skälet, hvarföre jag icke kunnat biträda Utskottets förslag, utan redan vid frågans behandling i Utskottet yrkade dess återremitterande till afdelningen i syfte att få punkten delad i flere punkter. Jag anser det nemligen icke vara nog, att Riksdagen får pröfningsrätt, utan den bör äfven komma i tillfälle att säga annat än ja eller nej, d. v. s. hafva möjlighet att göra de förändringar, som kunna finnas nödiga. Det är mindre att säga derom, att Kongl. Maj:t icke framlagt förslaget i sådan form, som den af mig nyss antydda, utan tagit det såsom ett helt, under förutsättning af Riksdagens bifall. Men Stats-Utskottet hade bort dela på frågorna, hvarigenom undvikits att grunderna för pensioneringen af personalen vid Lotsstyrelsen samt befälet och underbefälet vid lotsverket jemte åtskilliga vilkor derför blifvit i en enda punkt sammanslagna med frågan om nya lönestater för Lotsstyrelsen och lotsverket. Genom en sådan sönderdelning, som ju lätt kunnat åstadkommas, hade det blifvit möjligt att vid frågans behandling i Kamraren göra de yrkanden, hvartill man kan anse sig hafva skäl, och under sådant förhållande hade det icke, såsom nu är fallet, varit någon svårighet för Riksdagen att besluta de förändringar, som kunna anses nödiga.

För min del vill jag dock icke biträda yrkandet om afslag, emedan jag anser det vara af vigt att Riksdagen i afseende å detta embetsverk och dess tjänstemän må få samma rätt och ställning som i afseende å de andra redan reglerade embetsverken. Och att detta kan ske utan några konflikter; dertill gifves nu tillfälle då Kongl. Maj:t framlagt hela frågan på grund deraf, att 1877 års Riksdag, i fråga om pensionering af, förutom andra verk och corpser, Lotsstyrelsen och lotsbefälet, icke dermed ville taga befattning förr, än den fick pröfva lönestaten. Tillfälle erbjuder sig nu, säger jag, att utan vidare konflikter och svårigheter få frågan in på den rätta konstitutionella stråten.

Följden af hvad jag nu sagt blir, att jag för min del anhåller, att Kammaren till Stats-Utskottet återförvisar ärendet, på det att Utskottet må kunna dels taga i öfvervägande de anmärkningar i afseende å fördelningen emellan lön och tjänstgöringspenningar, som jag och äfven andre talare här framställt, och dels dela in punkten på annat sätt än nu skett. Jag vet mycket väl att man mot detta mitt yrkande kan och otvifvelaktigt äfven kommer att göra den anmärkningen, att Första Kammaren med all sannolikhet kommer att bifalla förslaget och att en återremiss då icke föranleder till annat än att Utskottet anmodar Andra Kammaren att fatta beslut i frågan. Som jag emellertid icke vet hvad som kan komma att ske och jag har anledning antaga att Första Kammaren ännu icke fattat sitt beslut samt det är ögonskenligt att åtskilliga förändringar i förslaget äro önskvärda, kan jag icke komma till annat resultat än att yrka återremiss, på hvilket yrkande jag hos Herr Talmanen anhåller om proposition.

*Angående
ny lönestat
för Lotsstyrelsen
och lots-
verket.
(Forts.)*

Herr Sven Nilsson: Naturligtvis hade det, på sätt den siste talaren yttrat, varit bäst, om Utskottet delat sitt föreliggande förslag i flera punkter, likasom det varit önskligt, om någon större utredning i frågan varit ästadkommen; och skulle jag för min del ej haft någon ting emot en återremiss, om något sådant derigenom kunde vinnas; men då Utskottets majoritet varit ense i frågan med Kongl. Maj:t, inser Kammaren lätt anledningen till att ingen annan utredning än den, som finnes i Kongl. Maj:ts proposition, blifvit af Utskottet uppgjord, och att Utskottet icke heller ansett det vara nödigt dela förslaget i flera punkter, då Utskottet vill hafva Kongl. Maj:ts proposition bifallen oförändrad. Skulle emellertid Kammaren finna skäligt att göra några anmärkningar emot eller påyrka några förändringar i Utskottets förslag, anser jag, i likhet med den siste talaren, det vara nödvändigt att förslaget varit deladt i flera punkter och skulle för den skull ej haft något emot, att förslaget i sådant syfte återremitterats till Utskottet, men jag föreställer mig, att, då alla Utskottets ledamöter från Första Kammaren varit eniga om att tillstyrka Kongl. Maj:ts proposition, Första Kammaren också skall bifalla Utskottets förslag, och att en återremiss således icke skall leda till det åsyftade målet, till följd hvaraf jag ej kan biträda detta yrkande.

Äfven jag har, såsom Herrarne finna, reserverat mig mot Utskottets förslag, på skäl, som jag nu skall meddela Kammaren. Vid framläggandet till 1877 års Riksdag af förslag till pensionsväsendets ordnande för Lotsstyrelsen och lotsverket, meddelade Kongl. Maj:t Riksdagen jemväl kännedom derom, att Kongl. Maj:t samma år äfven uppgjort lönestat för styrelsen samt befäl och underbefäl vid lotsverket. I den motivering, som 1877 års Stats-Utskott begagnade för sitt afstyrkande af bifall till Kongl. Maj:ts då framlagda proposition i ämnet, förklarade Utskottet, att det godkände de grunder, på hvilka pensioneringen blifvit byggd, men föreslog likväl, att den Kongl. propositionen måtte af Riksdagen afslås af den anledning, att Riksdagen icke varit i tillfälle att pröfva den uppgjorda lönestaten. Riksdagen har således redan uttalat sitt godkännande af den lönestat, som Kongl. Maj:t år 1877 uppgjort. Hvad jag funnit i det nu föreliggande för-

Angående
ny lönestat
för Lotsstyrel-
sen och lots-
verket.
(Forts.)

slaget vara anmärkningsvärdt, det är, att i detsamma afvikelser från 1877 års stat egt rum, oaktadt Riksdagen så nyligen uttalat sig i frågan på det sätt, jag nyss anfört. Det är egentligen i afseende på personalen vid lotsverket, som de vidtagna afvikelserna verkat ofördelaktigt för statsverket. Visserligen förekomma jemväl afvikelser beträffande Lotsstyrelsen, då i densamma två nya tjänster, en inspektörs- och en notariebefattning, i det nu föreliggande förslaget tillkommit, men deremot hafva tvenne inspektörsbefattningar, som i 1877 års förslag voro uppförda på Lotsverkets stat, försvunnit, så att, äfven med några ytterligare mindre afvikelser från 1877 års förslag, någon anmärkning emot staten för styrelsen ej med skäl kan framhållas. Men deremot bestämmer 1877 års förslag att lotskaptenen skulle åtnjuta i lön 2,800 kronor och i tjänstgöringspenningar 1,200 kronor och samma tjänstemän enligt det af Kongl. Maj:t nu uppgjorda förslaget skulle uppbära 3,000 kronor i lön och 1,000 kronor i tjänstgöringspenningar och således komma att i årlig pension erhålla 200 kronor mera, än om det förra förslaget antoges. Enahanda är förhållandet med öfverlotsarne, hvilka äfvenledes genom det nu framlagda förslaget skulle i afseende på pensioneringen förtjena 200 kronor, då lönerna ökats och tjänstgöringspenningarna minskats med 200 kronor. Af den diskussion, som i dag egt rum, har jag emellertid funnit, att dessa afvikelser från 1877 års lönestat anses vara rättvisa och billiga; och jag får således låta mina betänkligheter deremot falla, då jag har föga hopp om understöd för min mening. Jag har dock ansett mig böra för Riksdagen framhålla, hvad jag i nämnda afseenden funnit anmärkningsvärdt.

Men här förekommer ännu en annan och viktigare omständighet. Om man jemför föreliggande stat med Marinförvaltningens, skall man finna, att åtskilliga af Lotsverkets tjänstemän i afseende på pensioneringen skulle komma i bättre ställning än åtskilliga vid Marinförvaltningen, af den anledning, att Kongl. Maj:t gjort en del af Lotsverkets tjänstemän jemförliga med civilstatens tjänstemän och har Kongl. Maj:t jemväl motiverat denna högre pensionsrätt på det sätt, att, då Lotsverkets tjänstemän få tjena längre, innan de uppnå pensionsåldern, böra de också få bättre pension. Jag för min del anser likväl, att den anförda omständigheten icke bör berättiga till högre pension; ty om än den längre tjänstgöringstiden är fördelaktig för staten, är den det också för löntagaren sjelf. Och anser jag att samtliga nu ifrågasvarande tjänstemän närmast äro jemförliga med tjänstemännen i Marinförvaltningen.

Hvad jag nu anfört innefattar de väsentligaste anmärkningarna, jag för min del haft att framställa mot det föreliggande förslaget. Jag är, i motsats till den siste talaren, icke i tillfälle att göra något särskildt yrkande; men jag vill bestämdt icke afslå förslaget, enär, om så sker, Kongl. Maj:t fortfarande skulle hafva i sin hand att bestämma öfver alla dessa löneförhållanden, och icke i ett enda fall behöfva efterfråga Riksdagens vilja, i synnerhet som jag anser Riksdagens deltagande i besluten härom vara ett högst viktigt och på samma gång riktigt steg i konstitutionel riktning. Att afslå propositionen i sin helhet torde därför vara oklokt äfven af det skäl, att det i sådant fall kunde komma att dröja icke så liten tid, innan ett förslag af Kongl.

Maj:t i ämnet å nyo förelägges Riksdagen till pröfning, hvarigenom Kongl. Maj:t under tiden fortfarande skall komma att hushålla med ifrågavarande medel huru han behagar, Riksdagen oåtspord. En annan omständighet, som redan framhållits af den förste talaren, har vidare styrkt mig i mitt beslut att icke rösta för afslag, nemligen den, att man uttryckt den åsigten, att pensioneringen af dessa tjänstemän borde bestridas med statsmedel, och icke, som nu föreslagits, af fyr- och båkmedlen. Härutinnan är jag af samma åsigt som Herr vice Tal- mannen. Jag tror, att dessa tjänster böra icke allenast lönas, utan äfven pensioneras af de inkomster, som sjöfarten kan lemna; jag nästan anar att det egentliga skälet, som man, visserligen icke tydligt nog, framgår för afslag å Kongl. Maj:ts proposition, men som dock i sjelfva verket innebär motivet för afslaget, består i den omständigheten, att man hoppas vid ett annat tillfälle kunna genomdrifva pensioneringen till nu ifrågavarande tjänstemän af statsmedel, hvarföre jag för min del äfven af detta skäl ej kan rösta för rent afslag.

*Angående
ny lönestat
för Lotsstyrel-
sen och lots-
verket.
(Forts.)*

Jag har för närvarande intet yrkande att göra. Jag skulle visserligen önska ändringar i det framlagda förslaget i den rigtning, jag ut- talat, men på sätt punkten nu är uppställd, har jag svårt att fram- ställa ett sådant yrkande. Jag skall emellertid, under afvaktan på de förslag, som under diskussionen möjligen kunna komma att framställas, och om jag derunder vinner understöd för mina åsikter i frågan, längre fram under diskussionen framställa det yrkande, jag anser vara rättvist.

Herr Lovén: Herr Talman! Det är ju helt naturligt att de ökade utgifterna för sjöfarten och de förändrade systemen och dermed följande kostnader hafva framkallat oro och missmod hos sjöfartens id- kare och intressenter samt att man, under sådana förhållanden, och då man sväfvar i ovisshet om, huru tillämpningen af den nya förordning, som träder i kraft den 1 April, skall komma att te sig, icke gerna vill vara med om att slå fast den stat, som här är i fråga. Jag tror ej att saken skulle förlora på en närmare utredning och pröfning, och jag skulle för min del finna det något underligt, om, då jag här icke hört någon sakkunnig eller med sjöfarten förtrogen person framställa annat yrkande än afslag, Kammaren skulle stanna i annat beslut. Säkert vore det för begge parterna och för alla bäst och angenämast, om en bättre utredning egde rum, och kanske skulle Kammaren då med nöje gifva hvad som i lyckligaste fall nu mången med tvekan vill bifalla. Under förlidet år yttrade chefen för Sjöförsvarsdepartementet — och det var ett erkännande, som väckte glädje hos de för sjöfarten intresserade — »att sjöfarten vore underkastad många bördor samt att det vore lämpligare att borttaga eller underlätta desamma än att på- lägga nya». Detta var en vacker och riktig teori, och man hoppades att den äfven skulle sättas i praktik. Praktiken börjar. Den är vis- serligen icke så oroväckande; men här är dock fråga om att till fyll- nadspensioner åt tjänstemän, befäl och underbefäl vid lotsverket taga det erforderliga beloppet af fyr- och båkmedlen. Jag tror visserligen icke att det var den förste talarens mening att han befarade, det alla de belopp, som erfordras i och för pensioneringen, skulle utgå af dessa

Angående
ny lönestat
för Lotsstyrel-
sen och lots-
verket.
(Forts.)

medel, utan att han ansåg, att man skulle stanna vid det gamla och att det bidrag, som hittills för detta ändamål utgått från annat håll, fortfarande skulle göra det, och att derifrån äfven fyllnadspensionerna borde tagas; men jag medgifver, att det kan finnas skäl för att denna näring får lemna sitt bidrag såsom alla andra näringar, och jag skulle därför icke för min del vara så mycket emot att gå in på regeringens förslag i denna punkt. Jag tror dock, som sagdt, att frågan endast kan vinna genom en närmare undersökning och att risken genom densamma uppskjutande ej kan blifva stor, då lönerna i alla fall komma att utgå oförändrade och det endast möjligen blir en fråga för en eller annan pensionär.

Jag anser därför att man icke i dag bör i denna sak fatta något beslut, hvarföre jag yrkar afslag å Utskottets hemställan.

Häruti instämde Herrar *Ekdahl* och *Meijer*.

Herr Emil Key: Jag vill till en början erkänna, att jag icke är någon beundrare af de löner och pensionsregleringar, som förekommit under loppet af de senare åren. De påminna nemligen alltför mycket om ett bekant yttrande af en viss ledamot i ett visst domkapitel, hvilken sade: »i domkapitlet beslutar man ibland si, ibland så och ibland annorlunda». I Riksdagen hafva vi verkligen beslutat dessa löne- och pensionsregleringar »ibland si, ibland så och ibland annorlunda», och anledningen dertill, mine Herrar, har varit de mer eller mindre kraftige förespråkare, den ena eller andra löneregleringen haft, de mer eller mindre goda konjunkturena och slutligen de gemensamma voteringsarnes hasardspel. Jag skall straxt gifva några exempel på detta. Hvarföre, frågar man sig, har chefen för Kongl. Biblioteket blott 7,000 kronors lön, då chefen för Riksarkivet har 7,500 kronor. Jo, anledningen dertill ligger i en gemensam votering. Hvarföre har t. ex. öfverintendenten i Öfverintendentsembetet 7,000 kronor och generaldirektören i Medicinalstyrelsen 9,000 kronor; chefen i Skogsstyrelsen blott 6,000 kronor och chefen för Mariningeniörsstaten 9,000 kronor? Förklaringen härpå ligger i de olika konjunkture, som voro rådande, då löne- regleringarna för dessa egde rum. På detta sätt har slumpen stundom dikterat besluten, och man kan icke säga, att någon det hela konsekvent genomgående princip gjort sig gällande i de löneregleringar, som blifvit verkställda.

Man frågar vidare: hvarföre skall sjöfarten betungas med löner och pensioner åt lotsstatens tjenstemän? Jo, därför att de senare äro till för den förra. Jag vill göra en annan fråga tillbaka. Hvarföre skall allmänheten betungas med att betala t. ex. 12 öre i postporto för ett bref i stället för 10 öre, därför att löner och pensioner vid poststaten till en del utgå af postmedlen? Samma fråga kan göras beträffande tull- och telegrafverkens pensionering. Skall sjöfarten särskildt stå i ett bättre förhållande i fråga om afgifter till lotsverket än hvad allmänheten gör i fråga om tull-, post- och telegrafverkens pensioneringar?

Man har äfven yrkat återremiss. Häremot har erinrats, att då icke en enda af Första Kammarens ledamöter reserverat sig mot detta

förslag, det vore mycket troligt, ja sannolikt, att Första Kammaren bifaller detsamma. Hvad blir då resultatet af en återremiss? Jo, att Stats-Utskottet kommer in till Kammaren med en hemställan om att fatta beslut. Detta blir enda verkan af en återremiss. Och om man på rak arm nu skulle företaga ändringar i regleringen, höja den ena lönen och sänka en annan, blefve deraf följden en massa gemensamma voteringar. Sådant har hänt förut, och, som jag i början af mitt anförande nämnde, i dessa lotterispel bestämmer slumpen om den ena får högre lön, den andra lägre.

Nu kan man visserligen säga, att 9,000 kronor för en lotsdirektör är i alla fall en mycket betydlig summa. Ja visserligen, men general-tulldirektören och generaldirektören i Telegrafstyrelsen hafva vardera 9,000 kronor och generalpostdirektören lika mycket jemte fri bostad — alltså äfven här en olikhet. I Arméförvaltningen har generalintendenten 9,000 kronor och generalkrigskommissarien 9,000 kronor. Skulle Herrarne icke vilja jemföra lotsdirektören med generalkrigskommissarien i Arméförvaltningen?

Här har vidare blifvit sagdt, att det vore så godt att afslå alltsammans och bedja Kongl. Maj:t komma igen med nytt förslag en annan gång. Ja, detta låter säga sig, men dervid må vi ihågkomma, att Kongl. Maj:t hittills egt rätt att ensam reglera lönerna för Lotsstaten och att det är på Riksdagens begäran att få deltaga i regleringen af dessa löner, som Kongl. Maj:t framkommit med detta förslag. Om nu Riksdagen på en sådan framställning svarar: vi vilja icke veta af hela förslaget, tro Herrarne det är uppmuntrande för Kongl. Maj:t att komma tillbaka en annan gång, då han i alla fall har det prerogativet att ensam bestämma lönerna?

Till hvad redan är i frågan nämnt skall jag bedja få upprepa några siffror, som visserligen omnämndes af Herr Statsrådet och Chefen för Sjöförsvarsdepartementet, men som efter hans utförliga och sakrika anförande möjligen fallit ur minnet och i alla händelser väl tåla vid att höras mera än en gång. Af inkomna ärenden i Lotsstyrelsen var antalet 1877 1,764, år 1880 2,383 och 1881 2,434. Herrarne finna således att på dessa fem år 1877—1881 antalet ärenden nästan fördubblats. Men, säger man: ärendena äro kanske icke så maktpåliggande. Äro då alla öfriga ärenden, som inkomna till alla andra verk, så maktpåliggande? Då en jemförelse anställes de olika verken emellan, må den väl få gälla så stort som smått. Afgångna skrivelser utgjorde

1877	700 à 800,
1880	1,150, och
1881	2,407.

Således har detta antal under nämnda tid tredubblats.

Nu har man talat om att chefskapet för Lotsstyrelsen skulle vara en sinekur. Här har nyss anförts, att personalen, som lyder under lotsverket, går till öfver 1,200 personer, en numerär, som är ungefär lika med tullstatens, under det att telegrafstatens är 975 och landtmäteristatens omkring 600. Vid en jemförelse mellan dessa stater visar sig således, att personalen vid lotsverket är dubbelt större än landtmäteristatens och en tredjedel mera än telegrafstatens. Men det är

*Angående
ny lönestat
för Lotsstyrel-
sen och lots-
verket.
(Forts.)*

*Angående
ny lönestat
för Lotsstyrel-
sen och lots-
verket.
(Forts.)*

icke nog härmed, utan dessa 1,200 à 1,300 personer, som lyda under Lotsstyrelsen, äro spridda på en yta från Haparanda till Strömstad på icke mindre än 300 olika ställen, utom det att fyrarnes antal är omkring 100 och sjömärkenas antal öfver 5,000 på denna vidsträckt kust från Haparanda till Svinesund. Jag vågar tro, att under sådana förhållanden hvarken chefskapet för Lotsstyrelsen eller tjänstebefattningarne derstädes äro några sinekurer. Jag erkänner, att såväl lönerna som pensionerna förefalla höga, men de äro i öfverensstämmelse med hvad Riksdagen beslutat såväl för flottans civilstat som Marinförvaltningen.

Jag tror, att under sådana förhållanden och med det prerogativ Kongl. Maj:t har att ensam bestämma lönerna Riksdagen icke bör, då Kongl. Maj:t i Riksdagens händer öfverlemnar detta prerogativ, skjuta tillbaka erbjudandet. Jag kan icke, då det ju åligger Riksdagen att kontrollera utgifter och löner, finna det ur Riksdagens synpunkt parlamentariskt att skjuta ifrån sig denna rättighet och säga: nej, vi vilja icke veta af den nu, men kom igen en annan gång. Jag tror alltså, att goda skäl blifvit anförda för bifall till Kongl. Maj:ts proposition och Stats-Utskottets dermed öfverensstämmande förslag; jag anhåller om bifall till nämnda förslag.

Herr Markstedt: Chefen för Sjöförsvarsdepartementet har fäst sig vid mitt påstående, att de löner, som enligt det nu föreliggande förslaget skulle utgå, äro för högt tilltagna. Oaktadt min obekantskap med dessa förhållanden, kan jag likväl icke finna annat än att lönerna äro något för höga, då af 1,209,409 kronor, hvartill fyr- och båkmedlen beräknats uppgå, 735,920 kronor skulle åtgå endast till administrationen. I det afseendet har jag således icke skjutit öfver målet.

Det är med stor förnöjelse jag hört Herr Statsrådet och Chefen för Sjöförsvarsdepartementet tillkännagifva att lotsdirektören vore ansvarig för de brister, som kunna förefinnas vis-à-vis prickar och sjömärken, ty detta är för mig något alldeles nytt. Jag har såsom hufvudredare för ett fartyg en gång råkat ut för den olägenheten att lotsen satte fartyget på grund. Det utröntes sedermera att det var en lotslärling, som vid detta tillfälle tjänstgjorde såsom lots och det var tvenne lotsåldermän, som hade till åliggande att utpricka grundet, hvilket åliggande befans vara försummadt. Lotsen och åldermännen tilltalades vid domstolen och lotsfördelningschefen uppträdde såsom åklagare jemte hufvudredaren. Chefens för Sjöförsvarsdepartementet yttrande innehöll derför någonting för mig splitter nytt. Det vore också enligt min tanke en stor brist, om icke något slags ansvar skulle hvila på lotsverkets befäl och manskap, då de äro så väl aflönade. Jag är emellertid fullkomligt belåten med den förklaring jag nu fått och skall derföre icke vidare uppehålla mig vid denna sak.

Då jag förra gången hade ordet, tog jag mig friheten yttra, att jag helst hade sett det förordningen af den 15 Februari 1881 aldrig kommit till stånd, ty jag anser den medföra stor skada såväl för lotsverket, i synnerhet för de mindre väl aflönade och mindre lyckligt lot-tade lotsarne, som ock i framtiden för sjöfarten. Denna förordning

föreskrifver nemligen, att alla fartyg, som gå in och ut i svenska hamnar, få gå för half lotsavgift, om de ej behöfva biträde af lots. Detta har naturligtvis gjort, att de lotsar, som stå qvar i tjenst och ej kommit på indragningsstat, råkat i en ställning, som jag beklagar på samma gång jag beklagar sjöfarten. Ty det är ju klart, att, om det finnes lotsar, som ej äro tillräckligt aflönade, sjöfarten också måste lida derpå.

Jag har nu icke så stor insigt i denna fråga som Stats-Utskottet, ty jag har endast varit en simpel sjöfarande och är nu skeppsredare, men då Utskottet behagar föreslå Riksdagen att utan vidare utredning antaga den Kongl. propositionen, kan jag icke undertrycka den tanken att det lyckligaste, som kunde ske, vore, om förslaget för denna gång fölle.

Jag yrkar sålunda afslag å Utskottets förslag.

Herr Nils Petersson: Då jag inom Stats-Utskottet icke kunnat dela pluralitetens åsigt att obetingadt lemna sitt bifall till det föreliggande förslaget, har jag, såsom af betänkandet synes, reserverat mig mot Utskottets förslag. Jag skall endast med några ord redogöra för skälen härför.

Jag kan icke undgå att finna, att det är en betydlig skilnad mellan denna lönereglering och andra. Denna lönereglering är egendomlig i sitt slag, ty den har tillkommit på ett ovanligt sätt. Det har nemligen hittills varit vanligt, att, då en lönereglering skolat verkställas, en komité först tagit frågan i öfvervägande och deröfver gifvit ett utlåtande, hvarefter Stats-Utskottet vid jernförelse mellan de olika åsigtarna kunnat bilda sig ett omdöme. Så har det icke gått till nu. På Lotsstyrelsens förslag har Kongl. Maj:t framlagt denna lönereglering. Detta är så mycket egendomligare, som löneregleringen lär hafva tillämpats, innan den underställdes Riksdagens pröfning. Om det nu är en sanning att Kongl. Maj:t erbjudit Riksdagen att deltaga i pröfningen af detta förslag, så är det åtminstone endast en sanning till hälften, ty då vi komma till det senare momentet af denna punkt, skola vi finna att det är Kongl. Maj:t fortfarande förbehållet att sköta denna lönestat. Det har förefallit mig något egendomligt att man framlagt ett så summariskt förslag som detta, och jag har därför, i likhet med några af de föregående talarne, inom Utskottet yrkat återremiss, på det man skulle kunna bilda sig något omdöme om saken.

Det har dessutom, vid de jernförelser jag varit i tillfälle att göra med andra af Riksdagen bifallna lönestater, icke kunnat undgå min uppmärksamhet, att den för Lotsstyrelsen här föreslagna tyckes vara väl hög. Man kan ju göra jernförelser på mångahanda sätt, men om man tager i betraktande den tjenstgöringsskyldighet, som är en följd af befattningarne, eller att den icke kan vara ansträngande annat än sommartiden; synes det mig, som man borde fästa något afseende härvid, och att lönerna därför icke borde sättas fullt så höga. Jag tror således, att den nyss gjorda jernförelsen icke var alldeles riktig. Dertill kommer äfven, att det är något vågadt att på rak arm fastställa löner för sådana embetsverk, som icke hafva så sträng tjenstgöringsskyldighet, ty det kan gifva anledning till, att från redan reglerade

*Angående
ny lönestat
för Lotsstyrelsen
och lots-
verket.
(Forts.)*

*Angående
ny tjänst
för Lotsstyrel-
sen och lots-
verket.
(Forts.)*

stater framställas anspråk på högre löner, under förebärande att den och den har så och så mycket i lön, oaktadt hans tjänstgöring icke är så ansträngande som den andra etc. etc. Detta allt gör, att jag tror, att hela denna fråga kan tåla vid att närmare skärskådas, och anser att en komité borde tillsättas för att taga saken i öfvervägande, så att man icke hade endast styrelsens eget förslag att rätta sig efter.

Hvilket som nu är lämpligast, antingen att afslå eller återremitera frågan, är svårt för mig att fatta, men om Kammaren finner en återremiss lämplig, förenar jag mig med dem, som rösta derför, till den kraft och verkan det hafva kan. Man får då taga saken i förnyad ompröfning, hvarigenom den torde blifva bättre utredd.

Herr Liss Olof Larsson: Jag har, såsom synes af utskotts-
betänkandet, icke deltagit i frågans behandling inom Utskottet, men jag får erkänna, att äfven om jag deltagit deri, hade frågan derigenom icke blifvit hvarken bättre eller sämre, utan sannolikt kommit till Riksdagen i samma skick som nu. Jag har för min del, i likhet med flera föregående talare, varit villrådig om hvad man skulle göra med föreliggande fråga, emedan den saknar nästan all utredning eller åtminstone den utredning, som synes erforderlig, för att man skall kunna bilda sig ett begrepp om saken. För mig var frågan främmande förut och är det äfven, sedan jag läst igenom den Kongl. propositionen. Såsom ett bevis på hvad jag anfört, vill jag nämna, att i den instruktion, som gäller för lotsverket och som utfärdades den 15 Februari i fjor, finnes någon notarie upptagen, men redan innan samma års slut fann Kongl. Maj:t nödigt tillsätta en notarie i verket, och detta endast några månader efter det instruktionen för detsamma blifvit fastställd. Genast, när jag närmare tänkte på dessa förhållanden, fann jag det högst besynnerligt, men jag gjorde mig emellertid i Lotsstyrelsen själf förvissad om beskaffenheten af göromålen på den afdelning, der notarien tjänstgjorde, och fann för min del åtminstone att hans tillsättande var fullt berättigadt. Ty dertill berättigade, synes det mig, såväl målens beskaffenhet som antal.

Om jag nu går att göra åtskilliga anmärkningar mot föreliggande förslag, så får jag säga, att det är helt och hållet ett tycke, som icke har annan grund, än att jag läst instruktionen för lotsverket och dragit några slutsatser deraf; någon verklig kännedom om verket har jag ej. Det synes mig då, som om den så kallade inspektören vore mindre nödvändig, när man har lotskaptener inom olika delar af landet med ungefär samma uppdrag som inspektören. Man skulle kunna vänta, att chefen för Lotsstyrelsen kunde likasom cheferna för posten, tullen och fångvården m. fl. verk, göra inspektionsresor i landet och taga reda på förhållandena och icke behöfva en inspektör, som gör det och som nästan icke har något annat att göra. Detta är nu endast en tanke, som kommit för mig, när jag läst verkets instruktion; måhända skulle jag, om jag bättre kände till förhållandena, komma till samma resultat, som i afseende på notarien.

Derjemte förefaller det mig som om på den kamerala afdelningen af lotsstyrelsen finnes flera tjänstemän än som oundgängligen erforderades. Att det synes mig så, derför har jag icke någon annan led-

ning än en jämförelse mellan målen på kamerala afdelningen och sekretäreafdelningen; den senare har nemligen mer än dubbelt så många mål som den förre; men för att kunna bilda sig ett riktigt omdöme härom, erfordras att känna målens beskaffenhet och att ega mera kännedom om flere förhållanden än den Stats-Utskottet kan inhemta under en pågående riksdag, då så många andra saker föreligga. För min del tror jag därför, att man med en återremiss icke kan vinna någonting, hvarför Kammaren i detta fall icke har annat att göra än att antingen bifalla förslaget sådant det föreligger eller ock helt enkelt afslå detsamma.

Då här vidare förekommer icke mindre än fyra ingenjörer, deraf en förste fyringeniör, kan man också tycka att en särskild öfverfyringeniör kunde vara mindre behöflig, när förste fyringeniören synes kunna fullgöra äfven hans åligganden.

Vidare eger här också det något ovanliga förhållandet rum, att de tekniskt bildade tjänstemännen, lotsinspektören och öfverfyringeniören icke hafva någon föredragningskyldighet inför Lotsstyrelsen, utan är det sekreteraren, som bereder och föredrar alla sådana frågor. Äfven föreligger en annan omständighet, som äfven af Herr Ola Andersson påpekats, nemligen att i nu föreliggande stat för lotsverket föreslagits åtskilligt, som vill synas såsom en oegentlighet, men som jag dock icke bestämdt vågar påstå vara det, då jag icke känner orsaken dertill. Man finner nemligen hurusom af lotskaptenerna, hvilka alla innehafva samma grad och lika lön, 3,000 kronor, hafva somliga 1,000 kronor i tjänstgöringspenningar, då andra deremot endast hafva 500 kronor. Af öfverlotsar, som hafva i lön 1,200 kronor, hafva somliga i tjänstgöringspenningar 800, andra endast 300 kronor o. s. v. Det är således naturligt, att då den ena öfverlotsen blir urståndsatt att sköta sin tjänst, behöfver han endast afstå 300 kronor, under det deremot en annan öfverlots i samma grad, vid liknande omständigheter, får afstå 800 kronor.

Man har här också talat om göromålens mängd inom Lotsstyrelsen. Såvidt jag kunnat finna, med stöd af den lilla kännedom jag i detta fall kunnat vinna, äro göromålen inom Lotsstyrelsen fullt ut lika många och stora, som inom en del andra verk, hvilkas chefer hafva en lön af 9,000 kronor. En talare sade nyss, att han ansåge lotsdirektörstjensten vara mera vigtig än generalkrigskommisariens tjänst inom Arméförvaltningen. Detta kan också jag gå in på, då jag anser denna senare tjänst vara rent af obehöflig, och för min del skulle jag således alls icke tveka att, vid jämförelse mellan dessa båda tjänster och dermed förenadt arbete, tillstyrka 9,000 kronor för chefen för Lotsstyrelsen. Jemför man vidare denna befattning med chefsplatserna för Fångvårdsstyrelsen och Landtmäteristyrelsen, skall man finna att göromålen inom Lotsstyrelsen äro vida större; men jemför man Lotsstyrelsen och Generaltullstyrelsen, så eger icke samma förhållande rum, ty både hvad målens antal beträffar och i en mängd andra afseenden äro förhållandena till fördel för Generaltullstyrelsen.

Till förmån för denna högre aflöningen talar dessutom den omständigheten att i Lotsstyrelsen finnas inga byråchefer eller någon tjänsteman af dylik grad, hvilkens lön efter 5 år skulle uppgå till 7,000

*Angående
ny lönestat
för Lotsstyrelsen
och lots-
verket.
(Forts.)*

Angående
ny lönestat
för Lotsstyrel-
sen och lots-
verket.
(Forts.)

kronor, tjänstgöringspenningarne inberäknade. De tjänstemän, som i afseende på arbetet inom Lotsstyrelsen stå chefen närmast, äro sekreteraren och kamereraren, och deras löneförmåner äro af en annan tjänstegrad än byråchefernas. Arbetet skulle således till väsentlig del hvila på lotsdirektören och därför har jag för min del ingenting emot den lön, som för denne embetsman föreslagits. Hvad beträffar tjänstemännens antal inom Lotsstyrelsen, har jag derom icke kunnat bilda mig något omdöme, då ingen utredning i detta afseende framlagts. Dervid måste man hysa förtroende för regeringen, att hon icke upptagit andra tjänstebefattningar än som är nödigt, ty något annat att stödja sig vid, för bestämmande af denna lönestat, föreligger icke. Vid bestämmandet af andra lönestater hafva alltid utredningar af förhållandena förebragts Riksdagen.

Jag hade kanske icke bort begärda ordet, då jag sjelf är så tveksam i afseende på föreliggande fråga, och jag skulle icke heller gjort det, för så vidt det icke af någon talare yrkats återremiss. Det är egentligen för att motsätta mig detta, som jag begärt ordet, då jag är öfvertygad om att Stats-Utskottet icke för närvarande kan åstadkomma en utredning af frågan, som kan tillfredsställa Riksdagen. Här gäller, såsom sagdt, att lita på Kongl. Maj:t och vill man icke det, så återstår intet annat än att afslå altsammans och låta frågan en annan gång komma åter till Riksdagen i ett mera utredt skick, än hvad nu är fallet.

Herr Wedberg: Det är med tvekan jag begärt ordet i denna fråga, ity att jag visserligen är köpman, men ej sysselsatt mig med skeppsrederi och för den skull ej hemmastadd i lotsförhållanden.

Jag skall icke heller ingå i detaljer, men då, såväl nu inom denna Kammare som ock förut i tidningar samt man och man emellan, jag hört uttalas en viss missbelåtenhet med nuvarande förhållanden i lotsverket, såsom att kostnaderna skulle vara onödigt höga, hvarigenom sjöfarten betungas med onödiga utgifter m. m., och jag hvarken af Kongl. Maj:ts proposition eller Sats-Utskottets betänkande kunnat hemta nödig ledning för mitt omdöme, anser jag att det för Lotsstyrelsens egen skull vore fördelaktigast, om saken uppsköttes och för nästkommande Riksdag en fullständig utredning blefve framlagd.

Det är därför, Herr Talman, som jag begärt ordet och förenar mig med dem, som yrkat afslag å den föredragna punkten.

Herr Axell: Som Herrarne måhända erinra sig, hörde vi nyss från statsrådsbänken, att ifrågavarande nya lönestat för Lotsstyrelsen vore framlagd just i sjöfartens intresse och till dess fromma. Jag beklagar att åtminstone icke jag — och jag tror mången med mig — kunnat dela den uppfattning, som Herr Statsrådet och Chefen för Sjöförsvarsdepartementet sålunda uttalat, icke därför att vi hoppats — såsom en ärad talare hänsyftade på — att den ifrågavarande pensioneringen skulle i en framtid komma att bekostas af statens medel, utan af helt andra. Det måste naturligtvis bjuda mig och andra sjöfartsidkande emot — då vi nu veta att det är de sjöfarande sjelfva, som skola betala denna lönestat och denna pensionering — att, ehuru

tillräcklig utredning *icke* föreligger, låta oss tvingas till fastställande af en aflönings- och pensionsstat, som man i Utskottet skulle hafva underkastat en helt annan mera detaljerad kritik, om den icke — rört sjöfarten. Det är af denna orsak jag motsätter mig det föreliggande förslaget och jag gör det äfven af det skäl att beloppet måste förefalla mig väl högt, då man betänker att af alla de utgifter, hvarmed sjöfarten är betungad och hvaraf en del visserligen måste utgå till aflöningar men dock hufvudsumman borde tjena till förbättrande af säkerhetsanstalterna, icke mindre än 60 à 70 procent slukas af en ständigt stegrad aflönings- och pensionsstat. Ej heller kan jag för min del finna att vare sig Kongl. Maj:t eller Riksdagen skulle riskera något derpå, att denna fråga underkastades den ytterligare utredning, hvaraf den synes vara i fullt behof.

Jag beklagar äfven att jag icke kan dela de åsichter, som den ärade ordföranden i Stats-Utskottet nyss uttalade, nemligen att vi icke borde riskera att genom en detaljerad kritik, med ty åtföljande ändringar i förslaget, utsätta oss för de gemensamma voteringarnes hazardspel, såsom jag tror hans ord föllo, utan att vi hellre borde i klump antaga förslaget. Det förefaller mig nemligen vara en gifven förlust att i klump antaga ett förslag, hvars enskildheter man icke kan godkänna och att det då är bättre att utsätta sig för ett och annat nederlag vid en gemensam votering, ty då kan man dock hafva förhoppning att i *något fall* få sin åsigt igenom, hvilket annars *aldrig* blefve fallet.

Någon af de föregående talarne har vidare bedt oss passa på nu, då Kongl. Maj:t gjort oss den äran att framlägga detta förslag för Riksdagen, för att såmedelst få in lotsstaten under Riksdagens domvärjo. Men skall denna domvärjo utöfvas så, att vi obetingadt antaga Kongl. Maj:ts förslag, så förefaller det mig som om Riksdagen i och med detsamma afsade sig den pröfvorätt, som den just ville vinna.

På dessa skäl, äfvensom på grund af hvad flere med mig likatänkande talare framhållit, vill jag för min del icke vara med om att bifalla Stats-Utskottets förslag. Jag är villrådlig om jag bör yrka återremiss eller afslag, men då en föregående talare påpekat att en återremiss endast skulle vara en omväg, emedan frågan i så fall skulle komma tillbaka till Kammaren i samma outredda skick, som den nu är, och då det vill synas som om Stats-Utskottet, åtminstone såsom saken nu står, icke varit i tillfälle att *kunna* egnas frågan en välbehöflig utredning, skulle jag vilja föreslå att Riksdagens Andra Kammarer för i år afslår såväl Kongl. Maj:ts proposition som Stats-Utskottets förslag.

Hans Excellens Herr Statsministern Grefve Posse: Man har här velat framställa det påståendet att den lönereglerningsfråga, som nu föreligger, blifvit behandlad på annat sätt än frågor om regleringar af andra lönestater. En och annan talare har till och med ansett denna fråga vara så vigtig, att den bort föranleda tillsättandet af en särskild komité och det har äfven antydts, att frågan bort behandlas af den förutvarande lönereglerningskomitén. Jag tror för min del att denna fråga behandlats alldeles lika med andra lönestater hvilka Kongl. Maj:t hvarje

Angående
ny lönestat
för Lotsstyrel-
sen och lots-
verket.
(Forts.)

*Angående
ny lönestat
för Lotsstyrel-
sen och lots-
verket.
(Forts.)*

är framlägger för Riksdagen till granskning och afgörande, nemligen stater för post-, telegraf- och tullverken. En enda skiljaktighet vill jag medgifva, nemligen den, att i det nu föreliggande förslaget Kongl. Maj:t gör en hemställan jemväl om pensionsstat för Lotsstyrelsens personal.

Hvad nu sjelfva frågan beträffar, så förefaller det mig, som om det väsentligaste motståndet som yppats mot Kongl. Maj:ts och Stats-Utskottets förslag utginge från härvarande målsmän för sjöfarten, hvilket också är ganska naturligt. De veta nemligen mycket väl, att det icke kan lyckas att få fyr- och båkmedlen nedsätta så lågt, att de för lotsverket erforderliga utgifterna icke kunna dermed bestridas och de veta lika väl att det icke kan lyckas, att få den brist, som genom en nedsättning möjligen kan uppkomma, betäckt af andra statsmedel. De hafva derfor trott med sitt intresse mest öfverensstämmande, att de utgifter, som af fyr- och båkmedel bestridas, i möjligaste mån inskränkas och förorda följdriktigt minskning i lotsstyrelsens lönestat. Jag tillåter mig likväl till Kammarens bepröfvande hemställa huruvida, då här kan blifva fråga om en nedsättning af allenast ett eller annat tusen kronor på lönestaten, en sådan nedsättning icke är så obetydlig, att den är försvinnande på en uppbörd af 1,200,000 kronor. Afven om man på lönestaten afprutade några tusen kronor, tror jag icke att man derigenom skulle vinna det målet, att kunna märkbart nedsätta fyr- och båkafgifterna.

Skälen, som blifvit anförda för yrkandet på afslag af Kongl. Maj:ts proposition, synas mig således vara temligen svaga. Kammaren erinrar sig väl, hurusom Riksdagen sjelf begärt, att Kongl. Maj:t skulle för Riksdagen framlägga den nu ifrågavarande lönestaten, hvilken hittills blifvit af Kongl. Maj:t utan Riksdagens hörande bestämd. När Kongl. Maj:t nu tillmötesgår denna Riksdagens önskan, hvilket Kongl. Maj:t så mycket hellre gör, som, såvidt jag kan erinra mig, lotsverkets aflöningsstat är den enda af alla stater, som hittills icke årligen varit underkastad Riksdagens pröfning; då, säger jag, Kongl. Maj:t nu framlägger aflöningsstaten, så borde väl, ifall Kammaren har något att erinra mot densamma, anmärkningarne icke syfta till ett rent afslag å hela förslaget, hvarigenom frågan ju endast skulle återföras i sitt förra skick och således ingenting blifva i saken åtgjordt, utan snarare afse yrkanden på en eller annan förändring i Kongl. Maj:ts förslag. Såvidt jag förnummit, har likväl icke något positivt yrkande på en dylik förändring egt rum. Finna Herrarne lönestaten otillfredsställande, så sägen det, visen det och framställen yrkande derom, att det, om så erfordras, må blifva rättadt. Huru Kammaren skall kunna resonnera sig till ett sådant beslut som rent afslag å alltsammans, hvarigenom ingenting skulle vinnas och frågans lösning ytterligare fördröjas, har jag för min del svårt att inse.

Herr Sven Nilsson: Genom den diskussion, som nu i frågan försiggått, hafva mina åsichter i densamma kommit till mera stadga. Jag erinrar mig, hurusom, då frågan vid 1877 års riksdag var före, den sidan, som nu med all kraft vill afslå Kongl. Maj:ts proposition och Stats-Utskottets förslag, vid nämnda riksdag arbetade lika kraftigt

på att få igenom pensionsfrågan. Anledningen till detta förhållande kan icke uppfattas på annat sätt än det jag i mitt förra yttrande förmodade. Enligt det nu föreliggande förslaget skulle ifrågavarande löne- och pensionsstat regleras med de medel, som inflyta i form af fyr- och båkafgifter, men enligt det förslag till pensionering, som 1877 förelåg till pröfning, skulle pensioneringen till åtminstone den största delen bestridas med statsmedel; och det är ju uppenbart, att sistnämnda förslag skulle vara fördelaktigare för skeppsredare och dem, som idka sjöfarten än det nu framlagda, ty om pensionerna ordnas så att staten bestrider pensioneringen, kan ju den förhoppningen ligga nära till hands att få fyr- och båkafgifterna minskade. Enligt min förut uttalade åsigt bör staten icke släppa till några medel till pensionering af ifrågavarande tjänstemän, utan lotsverket bör reglera sig sjelf, på samma sätt som post- och telegrafverken. Och om, som jag tror nu vara temligen tydligt, sedan jag hört åtskilliga talare yttra sig i frågan, meningen med ett afslag å förslaget skulle vara att från Kongl. Maj:t framkalla en ny proposition i ämnet i den form, pensionsfrågan i viss mån i 1877 års förslag förekom, måste jag för min del motsätta mig yrkandet på ett sådant beslut, och då jag ej vunnit något understöd för de anmärkningar jag framhöll i mitt förra yttrande, hvilka ej heller voro så maktpåliggande, att jag fördenskull vill vålla hela förslagets fall, så anhåller jag numera att Utskottets förslag måtte af Kammarerna oförändradt bifallas.

*Angående
ny lönestat
för Lotsstyrel-
sen och lots-
verket.
(Forts.)*

Herr C. A. Larsson: Det var riktigt hvad Hans Excellens Grefve Posse yttrade, att det är förfäktarne af sjöfartens intressen som egentligen äro motståndare till förslaget, och det bör icke förundra någon. Men han anvisade ock en väg, som jag tror vara den rättaste att slå in på vid behandlingen af detta förslag. Man kunde ju, såsom han hemstälde, här göra anmärkning mot de poster, som möjligen kunde anses böra uteslutas eller ändras och det behöfde icke föranleda till återremiss, utan om skäl finnes till en eller annan ändring i förslaget, så kunde ju dessa ändringar ske nu på det sätt Grefve Posse föreslagit. När frågan förevar i Stats-Utskottet, utdelades en liten broschyr, som på sidan 25 innehåller följande ord, som jag ber att få uppläsa:

»Denna inspektörs årslön utgör enligt stat 6,000 kronor, som efter fem års förlopp höjes med 500 kronor. Dessutom åtnjuter han under tjänsteresor ersättning i 3:dje klassen enligt resereglementet af den 11 Februari 1881 med 10 kronor i dagtraktamente, varande ingen ned-sättning deri ifrågasatt för honom, som för en del andra tjänstemän vid lotsverket, i kungörelsen den 27 påföljande Maj. Till inspektionsresa får begagnas lotsverkets ångfartyg, enligt tjänstgöringsreglementet.»

Med inberäkning af reseersättningar kan det inträffa att denna inspektör får en högst betydlig lön, isynnerhet om han räknar på samma sätt som vi hafva hört att skolinspektörerna räknade. De räknade nemligen 700 à 800 resedagar om året. Det låter förklara sig derigenom att de togo betaldt för en resedag och en förrättningsdag för hvarje förrättning. Skulle nu denna inspektör räkna lika

Angående
ny lönestat
för Lotsstyrel-
sen och lots-
verket.
(Forts.)

många resedagar som förrättningar, så kan lätt inträffa, att han får större lön än sjelfva chefen. Det låter dessutom som om denna tjänsteman icke skulle vara så alldeles nödvändig. Atminstone påstod Herr Liss Olof Larsson att distriktcheferna skulle kunna lika bra sköta hans äliggande och då vore det väl icke orätt eller omöjligt att utsluta denne inspektör med 6,000 kronor i lön och 500 kronor i ålders-tillägg samt rätt till pension.

Jag yrkar alltså för min del, att, med uteslutande ur staten för Lotsstyrelsen af den der upptagna inspektörstjänsten, Kongl. Maj:ts förslag i öfrigt må af Kammaren godkännas.

Herr Lovén: Den siste talaren började med att det var riktigt, hvad Hans Excellens Statsministern yttrat. Jag börjar med att det var oriktigt. Jag vill nemligen bestämdt reservera mig emot att motivet hos dem, som här förordat afslag å lönestaten, skulle varit att söka åstadkomma en minskning i afgifterna på sjöfarten. Så är icke förhållandet. Vi vilja endast hafva en grundlig utredning af frågan. Visar denna, att vi kunna få någon nedsättning i afgifterna och att därför finnes billighet och rättvisa, då komma vi att yrka den, men icke förr.

Hans Excellens yttrade vidare, att, äfven om i ett eller annat fall någon nedsättning i dessa löner skulle göras, beloppet blefve »så försvinnande litet».

Jag anser, att Kammaren bör pröfva hvarje sak för sig, äfven om beloppet är mindre betydande, och jag tror, att regeringen helt nyligen fatt ett bevis på den saken förut vid denna riksdag, som den ännu bör kunna komma ihåg. Anslaget till fångvärdspredikanterna var också »försvinnande litet», men Kammaren fann dock icke skäl att till detsamma lemna sitt bifall.

Öfverläggningen var slutad. Enligt de meningar som förekommit, gaf Herr Talmannen propositioner dels på bifall till Utskottets hemställan i oförändradt skick, dels på det yrkande Herr C. A. Larsson framställt, dels på återremiss, dels ock slutligen på afslag å såväl Utskottets hemställan som Kongl. Maj:ts förslag i ämnet; och fann Herr Talmannen den förstnämnda propositionen vara med öfvervägande ja besvarad. Votering begärdes. I anledning häraf och för bestämmande af kontrapositionen, upptog Herr Talmannen å nyo de öfriga yrkandena, af hvilka det på afslag nu förklarades hafva flertalets röster för sig. Men äfven om kontrapositionen äskades votering, i följd hvaraf, och sedan till kontraposition i denna votering antagits Herr C. A. Larssons yrkande, en så lydande omröstningsproposition först uppsattes, justerades och anslags:

Den, som till kontraposition i hufvudvoteringen antager yrkandet om afslag å såväl Stats-Utskottets förevarande hemställan som Kongl. Maj:ts i ämnet framlagda proposition,

röstas Ja;

Den, det ej vill,

röstas Nej;

Vinner Nej, har Kammaren till kontraposition i nämnda votering antagit det af Herr C. A. Larsson framställda ändringsförslag.

*Angående
ny lönestat
för Lotsstyrel-
sen och lots-
verket.
(Forts.)*

Den votering, som anställdes enligt denna proposition, utföll med 98 ja mot 70 nej; och erhöill alltså propositionen för hufvudvoteringen följande lydelse:

Den, som bifaller hvad Stats-Utskottet hemställt i 3:dje punkten mom. a) af utlåtandet N:o 11,

röstas Ja;

Den, det ej vill,

röstas Nej;

Vinner Nej, har Kammaren afslagit så väl Stats-Utskottets förvarande hemställan som Kongl. Maj:ts i ämnet framlagda proposition.

I den senare omröstningen afgåfvos 88 ja och 93 nej; varande således beslut fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionen.

I mom. b) hade Utskottet hemställt,

att för »Lotsstyrelsen och lotsverket» måtte i riksstaten uppföras såsom reservationsanslag, att af fyr- och båkmedlen direkt utgå, enahanda belopp som det, hvartill inkomstiteln »fyr- och båkmedel» för statsregleringsperioden beräknats uppgå, eller, med inberäkning af de i anslaget ingående friheter och ersättningar, 1,200,409 kronor, och således med 100,000 kronor högre belopp än det i nu gällande riksstat upptagna, med Kongl. Maj:t fortfarande förbehållen rätt såväl att i staterna vidtaga de jemkningar, hvilka kunde blifva af inträffade omständigheter påkallade, som ock att för det med anslaget afsedda ändamål använda det öfverskott, som å inkomsterna kunde uppstå.

I anledning af hvad sålunda blifvit hemställt, anförde:

Herr E. G. Boström: Då detta är det enda tillfälle, som erbjudes att yttra något om sjöfarten, dess önsknings och behof, må det tillåtas mig att något uppehålla mig vid denna punkt.

Man kan säga, att känd sak är så god som vittnad, och känd sak är det att sjöfarten under de senare åren gått mycket tillbaka. För att bestyrka denna sanning behöfver jag blott nämna att Roslagen, som bedrifver sjöfartsrörelsen i stor skala, har under de senare åren förlorat ej mindre än 20 fartyg, utan att några nya blifvit satta i stället. För närvarande är, enligt mig lemnade upplysningar, på hela den östra kusten norr om Stockholm blott *ett enda* fartyg under byggnad. Ett annat exempel ber jag äfven få nämna. En person egde ett fartyg, som under förra våren råkade ut för isen vid Öregrund och blef sönderskuret och sjönk. Egaren for hit för att uppgöra om far-

*Angående
ny lönestat
för Lotsstyrel-
sen och lots-
verket.
(Forts.)*

tygets upptagande. Derför begärdes 2,000 kronor, men han fann med sin fördel mera förenligt att låta fartyget ligga på sjöbotten, än att låta taga upp det, ehuru fartyget var värdt 16,000 kronor och oassereradt.

Det är gifvet, att man under sådana förhållanden måste med missmod se att de afgifter, som drabba sjöfarten, blifva förhöjda, och orsaken dertill är, såsom vi veta, lotsverkets behof af penningar. Det är derföre nödvändigt att undersöka till hvilka ändamål dessa penningar skola användas. Om vi då gå tillbaka något för att undersöka huru medlen användts, så finna vi att år 1873 utgjorde aflöningsstaten 391,000 kronor, under det att underhållsstaten uppgick till 260,000 kronor. År 1880 hade aflöningsstaten stigit till 591,000 kronor, men underhållsstaten nedgått till 238,000 kronor, då deremot enligt staten för år 1883, som nu föreligger, aflöningsstaten uppgår till 705,000 kronor förutom pensionsstaten, 30,000 kronor, tillsammans 735,000 kronor, samt underhållsstaten eller, såsom den numera kallas, underhålls- och omkostnadsstaten bestiger sig till 414,000 kronor. Men, såsom Herrarne veta och lätt förstå, inbegripas i omkostnadsstaten äfven en del omkostnader för personalen, så att i sjelfva verket den siffra jag nyss angifvit för aflöningsstaten synes komma att betydligt ökas.

Om vi gå tillbaka litet och se till huru ställningen var förr, så kunna vi få en temligen klar inblick i det sätt, på hvilket denna sak utvecklats sig.

Jag har i min hand ett memorial till Kongl. Maj:t, afgifvet af Lotsstyrelsen och undertecknad af dess dåvarande chef, C. G. von Otter; han talar redan då om nödvändigheten af förhöjda afgifter och om lotsverkets tröstlösa ställning. Efter en kort inledning yttrar styrelsen:

»På samma gång lotsverkets tillgångar sålunda förminskats, har lotspersonalens ekonomiska ställning alltmer försämrats genom de stora lindringar, hvilka, utan motsvarande vederlag åt lotsarne, tid efter annan medgifvits sjöfarten, till följd hvaraf de fleste främmande nationers fartyg, som i afseende å fyr- och båk- samt lotsningsavgifter, på grund af gällande traktater, äro likställda med inhemska, åtnjuta ojemförligt större fördelar, än som i allmänhet komma svenska fartyg till godo i utlandet. Såsom ett vittnesbörd om sistberörda för sjöfarten ofördelaktiga förhållande tillåter sig styrelsen att upplysningsvis anföra följande exempel:

Om tvenne ångfartyg, det ena svenskt och det andra engelskt samt hvardera af 623 tons dräktighet och 16 fots djupgående, under samma år och enahanda förhållanden i öfrigt göra 20 resor fram och åter emellan Göteborg och Liverpool, så uppgår fyr- och båkavgiften

för det svenska fartyget i Liverpool till kr. 6,740: —

» » engelska » i Göteborg » » 1,121: 40

och om tvenne dylika fartyg, det ena svenskt och det andra finskt, göra resor emellan Sverige och Finland, utgår fyr- och båkavgiften för en resa fram och åter:

för det svenska i Finland med kr. 411: 84

» » finska i Sverige » » 224: —

och för 20 resor fram och åter:

för det svenska i Finland med kr. 4,680: —

» » finska i Sverige » » 1,121: 40.»

Häraf synes hvilka stora missförhållanden ega rum beträffande den svenska sjöfarten på utlandet.

Lotsstyrelsen fäster också uppmärksamheten på att det är omöjligt för svenska fartyg att gå på Finland och Herrarne veta att hela var trafik på Finland drifves af finska och ryska fartyg.

När dessa beräkningar uppgjordes utgjordes fyr- och båkafgiften med 26 öre för segelfartyg och 18 öre för ångfartyg, lastade, samt hälften för barlastade. Det missförhållande, som således förefans, har man sökt afhjelpa genom förändringar i fyr- och båkafgifterna. Först vill jag här nämna att svenska fartyg i inhemsk fart varit befriade från nämnde afgift sedan 1869.

Afgifterna hafva nu blifvit så ändrade att de för närvarande utgå för ångbåtar med 25 öre per ton, för segelfartyg med 30, när de äro lastade, barlastade åter erläggas begge slagen 15 öre per ton, allt i fart på utlandet. Men härtill har den inhemska sjöfarten, som haft svårast att reda sig, pålagts en afgift af 25 öre per ton för ångfartyg och 30 öre för segelfartyg, allt per månad. Nu finnes ytterligare stadgad för fartyg, som gå på utlandet, att sammanlagda beloppet fyr- och båkafgift ej må under en månad öfverstiga för ångbåt 50 och för segelfartyg 60 öre per ton. Följden häraf blir att utländska ångfartyg, som gå på Sverige, betala 50 öre, under det att inhemska betala 25 öre per ton och månad. Från erläggande af fyr- och båkafgift äro dock fartyg under 40 ton befriade. Det är dock ej så mycket att säga emot, att sådan afgift blifvit den inhemska sjöfarten pålagd, ty obestriddigt är ju, att ett fartyg, som går t. ex. mellan Stockholm och Haparanda eller mellan Stockholm och Göteborg, drager stor nytta af befintliga sjömärken och följaktligen billigtvis bör betala för denna förmån.

Men medan en sådan ångbåt betalar 25 öre i månaden per ton, får den, som går endast mellan Stockholm och Vaxholm — och alla dessa uppgå nu mera till 40 ton — betala jemt lika mycket, ehuru den aldrig ser hvarken en fyr eller en båk. Om den än bör betala något för utprickningen, är det dock orimligt, att den skall betala lika mycket, isynnerhet som det icke bör vara någon synnerlig svårighet att låta afgiften utgå med olika belopp. Herrarne veta alla, att ångfartygen äro indelade i vissa klasser; somliga äro berättigade gå utom skärs, andra blott inom skärs. Lika väl som man kan upptaga olika afgifter för lastade och barlastade fartyg, lika väl borde man kunna taga olika afgifter af fartyg af olika klass.

Dessa afgifter komma dertill att utgå väsentligt stegrade till följd af den ommätning, alla ångfartyg skola detta år undergå. I sammanhang härmed vill jag först erinra om de många ommätningar, hvarmed fartyg varit besvärade. Ett mättningsreglemente af år 1865 ombyttes med ett af 1874, men detta har redan ersatts med ett tredje af år 1880, och genom detta har fartygens tontal blifvit väsentligt förhöjdt, såsom framgår af nedanstående exempel. Ett fartyg som förut mätte 32 ton, mäter nu 62,60; ett annat af 25 ton nu 60,45; ett tredje af 25,27 nu

*Angående
ny lönestat
för Lotsstyrel-
sen och lots-
verket.
(Forts.)*

*Angående
ny lönestat
för Lotsstyrel-
sen och lots-
verket.
(Forts.)*

64,³³ ton och ett fjärde af 36 ton nu 80,³⁶ ton. Jag har sett mätbrefven och har varit i tillfälle att kontrollera uppgifternas rigtighet. Nu är det visserligen sant, att man kan gå in till Kongl. General-tullstyrelsen och begära en reduktion af detta bruttototal, och jag har äfven sett en sådan resolution, hvarigenom det afgiftspligtiga ton-talet blifvit nedsatt från 60 till 49 ton. Men det blifver äfven med denna nedsättning en högst väsentlig stegring. De små fartyg, jag nyss nämnde, äro de, som gå på Mälaren och ligga här nedanför riksdagshuset. Alla dessa skola nu lemna sitt bidrag till fyr- och båkmedlen, hvarifrån de förut varit befriade.

Men det är icke nog med dessa olägenheter, som denna författning medfört för sjöfarten. Ännu ett ondt har tillkommit genom lots-författningen af år 1881. Den säger såsom allmän regel, att intet fartyg är pligtigt taga lots, der befälhafvaren sjelf ej vill taga sådan. Ja, så heter visserligen principen, men i praktiken ställer sig saken helt annorlunda. Det är nemligen föreskrifvet, att, om ett fartyg under 100 ton begagnar bogserbåt, är det liktydigt med att det begagnar lots och skall därför betala half lotsafgift. Nu är lotsen skyldig att gifva fartygsbefälhafvaren alla de upplysningar, som erfordras för att bestämma afgiften, men befälhafvaren på ett bogseringsfartyg har ej rätt att begära eller erhålla dylika uppgifter, och han är icke dess mindre vid 50—500 kronors bot ålagd att taga reda derpå. Det är klart, att den olägenhet, som segelfartyg hafva, att nödgas passera vår skärgård med sina krokiga och svåra farvatten, gör, att de ofta för tidsvinstens skull äro tvungna att söka hjälp af ett bogseringsfartyg. Då de ej kunna ligga för ankar flera dagar och vänta på vind måste de taga en bogserbåt till hjälp, men det är väl temligen obilligt att de därför skola betala en afgift, från hvilken ångbåten går fri.

Det har visat sig åtskilliga egendomliga förhållanden under den tid ifrågavarande författning tillämpats. Så hände det t. ex., då en bogserkeppare affordrades afgiften, och han sade sig icke veta, hvad han skulle betala, att han blef stämd. Af vederbörande begärde han då att få veta, hvad han författningsenligt var skyldig erlägga samt erbjöd sig att betala det, men vederbörande kunde icke uppgifva beloppet. Ett annat exempel skall jag be att få anföra om en ångbåt, som går mellan Gefle och Stockholm, nemligen ångbåten Gefle. Den råkade i höst ut för det missödet, att axeln sprang af i trakten af Öregrund. Befälhafvaren telegraferade till Stockholm efter en bogserbåt, och då han ej kunde använda fartygets egen maskin, utan nödgades begagna bogsering, fick han betala halfva lotspenningar för den väg han bogserades. I samma stil är hela författningen.

Här skall jag begagna tillfället framställa en förfrågan till Herr Statsrådet och Chefen för Sjöförsvarsdepartementet. Det sjömätningssystem, som numera tillämpas här i Sverige, är det så kallade tyska. Det af år 1874 deremot var det s. k. engelska, hvilket ännu tillämpas i England. Enligt detta får fartyget, såsom jag förut visat, ett vida lägre tontal än efter det här nu tillämpade tyska.

Huru går det nu med svenska fartyg, som gå till England, eller med engelska fartyg, som gå till Sverige? Skola svenska fartyg i Eng-

land betala fyr- och båkafgifter efter den nya, högre mätningen eller efter den gamla, lägre och vice versa, skola engelska fartyg, som komma hit, betala afgifter efter sitt lands lägre mätning, eller skola de mätas om och betala efter här gällande högre mätning?

*Angående
ny lönestat
för Lotsstyrel-
sen och lots-
verket.
(Forts.)*

Chefen för Kongl. Sjöförsvarsdepartementet Herr Statsrådet Friherre von Otter: Så vidt jag rätt uppfattade den siste talaren, så afsågo hans anmärkningar dels åtgärder af den inrikes sjöfartens påläggande ånyo af fyr- och båkafgift, dels de förpligtelser, som i vissa fall blifvit ålagda befälhafvare å bogserångare, och slutligen det hos oss antagna förändrade systemet för fartygens mätning.

Hvad då först angår fyr- och båkafgiften, så befriades den inrikes sjöfarten från denna afgift, såsom talaren riktigt anmärkte, år 1869, nemligen till följd af enskild motionärs derom gjorda framställning, men huruvida befrielsen var välbetänkt och rättvis lemnar jag derhän. Så länge sjöfarten har behof af fyrar, båkar, prickar och andra anstalter till dess ledning och trygghet och så länge dessa anstalter skola af sjöfarten sjelf bekostas, synes det äfven vara vederbörandes skyldighet att tillse det de för sådant ändamål erforderliga afgifter fördelas så rättvist billigt som möjligt. Detta har, enligt min uppfattning, hittills icke varit förhållandet, så länge som inrikes sjöfarten, hvilken af dessa anstalter obestriddligen har den största nyttan, icke det ringaste bidragit till deras bekostande, under det att hela kostnaden lagts på den utrikes sjöfarten, som deraf har relativt mindre gagn, helst densamma vanligen begagnar sig af kronolots och denne är skyldig att känna farlederna oberoende af alla sjömärken. Billigheten af den inrikes sjöfartens erläggande af fyr- och båkafgift har äfven blifvit af den inrikes sjöfartens egna målsmän erkänd. För någon tid sedan afgafs nemligen en petition, undertecknad af skeppsredare, ångfartygsbolag och, om jag minnes rätt, 47 befälhafvare å fartyg som gå inrikes sjöfart, deruti erkändes billigheten deraf, att äfven den inrikes sjöfarten skulle betala fyr- och båkafgift, under förutsättning likväl att dess behof af nya säkerhetsanstalter skäligen främjades. Den, som följt med dessa frågor, tror jag äfven skall erkänna, att icke så litet under de senare åren gjorts för att underlätta och främja sjöfarten; så har i år beslutats uppförande af 30 å 40 nya fyrar och båkar, förutom andra anstalter.

Det är likväl icke blott derför att jag ansett rättvisa och billighet kräfvä en sådan åtgärd, som jag, dels såsom chef för Lotsstyrelsen och dels i min egenskap af föredragande af sjöförsvarsärenden tillstyrkt fyr- och båkafgifts återupptagande af den inrikes sjöfarten. Jag har äfven och hufvudsakligen gjort det i den inrikes sjöfartens eget intresse, emedan jag tror, att denna sjöfart har stort behof af ytterligare anstalter, för hvilkas inrättande och underhåll denna afgift just är afsedd. Sådana anstalter för den inrikes sjöfarten hafva äfven upprepade gånger begärts, men man har icke ansett sig kunna eller böra bifalla de härutinnan gjorda framställningarna, så länge denna sjöfart icke med ett enda öre bidrog till anstalternas bekostande, och medel, som uteslutande af den utrikes sjöfarten erlades, icke lämpligen borde användas till anstalter, som uteslutande afsågo den inrikes sjöfartens fördelar.

*Angående
ny lönestat
för Lotsstyrel-
sen och lots-
verket.
(Forts.)*

För att emellertid rätt kunna bedöma denna fråga, så torde man böra tillse, huruvida de motiv, som gjorde sig gällande då afgiften år 1869 borttogs, äfven om de då kunde anses väl grundade, fortfarande ega sin giltighet. Det hufvudsakligaste argument, som af motionären åberopades, var, att fartyg, som gå inrikes orter emellan, skulle hafva en mera tillfällig än ständig nytta af fyrarne; att de sällan sågo fyrarne och att, äfven om de skulle se dem, de deraf icke hade den ringaste nytta; dessutom voro befälhafvarne vanligen så hemmastadde i de farvatten de beseglade, att de kunde undvara fyrar.

Att detta påstående helt och hållet är ett förbiseende af verkliga förhållandet torde en hvar kunna inse, som genomfarit våra skärgårdar, och jag frågar, om vi på en gång skulle taga bort alla prickar och märken, skulle väl de, hvilka sägas vara så hemmastadda i farvattnen, då såsom nu kunna undvara lotsbiträde? Jag tror det icke, helst många af dem, fastän dessa märken finnas, se sig nödsakade att taga lots. Man har talat om, att våra sjökort äro så utmärkta, att hvar och en ensamt med deras tillhjälp kan vägleda sig; ja, det är mycket sant, men alla sjömärken äro noggrant upptagna i korten, och funnos de hvarken der eller i verkligheten, förändrades antagligen förhållandet ganska väsentligt.

Ett annat skäl, som af motionären anfördes, var att fyr- och båkafgiften lemnade så stora öfverskott. Ja, det är äfven mycket sant; såväl år 1869 som året förut och äfven sedermera ända till 1875 lemnade dessa afgifter öfverskott, och dertill ganska betydliga; men dessa öfverskott användes emellertid till inrättande af nya anstalter, och den som har reda på förhållandena vet äfven, att under de första åren på 1870-talet i det afseendet gjordes otroligt mycket, men det var derföre, att man då hade stora tillgångar. Men efter 1875 inträdde ett alldeles omvänt förhållande; alla öfverskott upphörde och det blef nu knappast möjligt att ens nödortfigt underhålla de gamla anstalterna, än mindre att inrätta några nya. Så hade man t. ex. omkring 60 lotsbåtar, af hvilka flera voro i stort behof af reparation, då de nästan voro färdiga att sjunka, men alla tillgångar till reparationskostnader saknades. Då nödgades man slutligen att förhöja den utrikes sjöfartens redan förut dryga fyr- och båkafgift, men detta oaktadt är det först på de sista åren som tillgångarne medgifvit inrättande af några nya anstalter. Det lilla som under tiden kunnat göras har blifvit möjligt endast derigenom, att besparingar kunnat åstadkommas på det sätt att åtskilligt arbete, som förut utfördes med handkraft, numera verkställes med ånga, hvilket haft till följd, att manskapets antal i icke obetydlig mån kunnat reduceras, hufvudsakligast på fyrfartygen.

Vidare anförde motionären, att kontrollen öfver afgifternas användning skulle vara svår. Det kan icke bestridas att så var förhållandet då, men numera vågar jag tro äfven detta skäl sakna giltighet.

Motionären anförde ytterligare, och detsamma har jemväl blifvit yttradt här i afton, att fördelningen af afgiften icke vore rättvis och jemn. Detta kan nog i viss mån vara sant. Så t. ex. får ett fartyg som, kommande från England, anlöper Göteborg och endast har fördel af dervarande inseglingsfyrar, betala full afgift, under det ett fartyg, som går från Christianiafjorden till Haparanda och dervid passerar mer

än 50 svenska fyrar, endast betalar samma afgift, och går detta fartyg till Torneå, så slipper det att betala någonting. Att fullt rättvist fördela denna afgift torde sålunda icke vara möjligt. I England beräknas afgiften efter det antal fyrar fartyget passerar; att införa en dylik beräkningsgrund hos oss tror jag likväl skulle vara förenadt med alltför stora svårigheter, ehuru jag medger, att fördelningen på så sätt blefve i viss mån rättvisare. Visserligen anfördes än ytterligare af motionären ett och annat skäl, men icke något, som jag åtminstone anser vara hållbart. Då frågan kom till Stats-Utskottet, förklarade sig Utskottet för sin del icke vilja vara med om afgiftens borttagande, men hemställde, huruvida icke den kunde nedsättas eller till jemnare belopp bestämmas. Då Stats-Utskottets förslag kom till Andra Kammaren, godkände Kammaren detsamma, och Kammaren ville således icke heller vara med om borttagande af fyr- och båkaafgiften för den inrikes sjöfarten. I Första Kammaren segrade likväl åsigtan om afgiftens borttagande, ehuru endast med två rösters pluralitet, nemligen 55 mot 53, och på grund deraf sammanjemkade Utskottet de olika besluten sålunda, att Riksdagen måtte hos Kongl. Maj:t hemställa huruvida icke fyr- och båkaafgiften för den inrikes sjöfarten kunde antingen nedsättas eller till jemnare belopp bestämmas eller och möjligen helt och hållet borttagas, hvilken hemställan äfven af Riksdagen bifölls. Då frågan kom till Kongl. Maj:t, infordrades förvaltningens af sjöärendena yttrande derom; och utlät sig förvaltningen, att, då den inrikes sjöfarten hade vida större gagn af ifrågavarande anstalter än den utrikes, det icke syntes rättvist att borttaga den ifrågavarande afgiften, men om Riksdagen för sin del icke ansåge betänkligt att en del af sjöfarten betungades med denna afgift, under det att en annan del derifrån helt och hållet befriades, samt afgiften var så liten, att den icke kunde vidare nedsättas, hemställde förvaltningen, efter lotsdirektörens hörande, att densamma *tills vidare* måtte borttagas; och detta blef äfven Kongl. Maj:ts beslut. Det dröjde emellertid icke mera än ett par år, förr än en komité, som blifvit nedsatt för lotsverkets ombildning, föreslog afgiftens upptagande ånyo; och enahanda yrkande gjordes jemväl upprepade gånger af Lotsstyrelsen, allt i sjöfartens eget intresse, såsom varande både förmånlig, billig och rättvis.

Med afseende på den utrikes sjöfarten har också några förändringar i detta hänseende egt rum. Förr skulle ett fartyg, som för 5 månader af året erlagt fyr- och båkaafgift, under den återstående delen af året vara derifrån befriadt, men detta stadgande verkade så olika, att t. ex. ett fartyg, som gick på ostkusten 5 à 6 månader af året, fick betala lika mycket per ton som ett fartyg på vestkusten för hela årets segling. Nedsättningen kom dessutom hufvudsakligen den utrikes sjöfarten till godo. De båda engelska ångfartygen »Rollo» och »Orlando» t. ex. betalade före år 1867 omkring 7,000 kronor hvardera i fyr- och båkaafgift. År 1867 nedsattes afgiften till circa 3,500 kronor för dem hvardera. År 1874 nedsattes den ytterligare till omkring 1,500 kronor; men har sedermera genom tillämpning af den nya författningen åter blifvit höjd, så att den nu ånyo utgör omkring 3,500 kronor årligen, hvilket icke synes obilligt för dessa stora fartyg, helst afgifterna för våra fartyg i England äro vida större. Hvad den inrikes sjöfarten

*Angående
ny lönestat
för Lotsstyrel-
sen och lots-
verket.
(Forts.)*

Angående
ny lönestat
för Lotsstyrel-
sen och lots-
verket.
(Forts.)

för öfrigt beträffar, är fyr- och båkafgiften vid densamma så låg, att man icke kan hafva något rimligt skäl att klaga öfver densamma. Den utgör nemligen i allmänhet endast omkring 1 procent af fartygets alla omkostnader.

Den ärade talaren på stockholmslänsbänken talade vidare om bogserångare och den orättvisa, som till följd af den nya författningen skulle drabba icke allenast dessa fartyg, utan äfven dem, som bogseras. Under många år har man hos Kongl. Maj:t gjort anhallan om lotspligtighetens upphörande, men Lotsstyrelsen har satt sig deremot, emedan den ansett det vara omöjligt att i sådant fall upprätthålla lots- och fyr-inrättningen. Slutligen ansåg man likväl, att saken kunde gå för sig under två hufvudsakliga villkor: det ena att ett tillräckligt årligt belopp ställes till Lotsstyrelsens förfogande, för att dermed hålla skadeslösa de lotsar, hvilka genom lotspligtighetens upphörande skulle blifva lidande, eller minst 100,000 kronor, motsvarande ungefär samma belopp, hvartill indragnings- och öfvergångsstaten nu uppgår; och det andra, att bilotsar af alla slag skulle utestängas. Det ligger emellertid i sakens natur, att lotsar måste finnas, om icke för annat, så för prickars och andra säkerhetsanstalters upprätthållande. Nu komma dessa bogserångares befälhafvare till segelfartyg, som önska bogsering, och säga: »vi äro lotsar; vi skola lotsa er för bättre pris och I skolen komma in lika säkert, som om I hadn kronolots ombord.» Ja, derpå tviflar jag icke, ty bogserångarne äro mycket goda lotsar, men de kunna icke alltid med visshet påräknas, då sjöfarten behöfver dem. Då konjunkturerne äro goda, vädret vackert och då icke bättre förtjenst lockar dem på annat håll, äro de nog påpassliga, men under andra förhållanden kunna lotsbehöfvande fartyg icke vara säkra om deras biträde.

Detta är likväl icke det betänkligaste; då kronolotsar finnas att utgå underbjudas dessa, men om sådana icke finnas taxera bilotsarne sjöfarten efter behag, beroende af dess behof af lotsbiträde, alldenstund de icke liksom lotsarne äro bundne af bestämda taxor. Under sådana förhållanden tror jag det vara betänkligt att lemna bilotsar, hvartill bogserångarnes befälhafvare måste räknas, full frihet att lotsa, helst lotsinrättningen under sådana förhållanden omöjlig kunde upprätthållas. Kronolotsar måste i alla hänseenden finnas, om icke för annat, så för att utpricka farvattnen, hvarförotom måhända hvarken bogser-skepparne eller andra befälhafvare kunde vägleda sig själfva. Dessutom måste lotsar finnas för de tillfällen då det icke konvenerar bogserfartygens befälhafvare att bestrida lotstjenster. Ett sätt vore naturligtvis att stadga en ovilkorlig skyldighet för det fartyg, som bogseras, att hafva kronolots ombord. Meningen var också först, att så skulle ske; men det ansågs allt för betungande både för det bogserande och det bogserade fartyget, i följd hvaraf stadgandet ändrades derhän, att om en bogserångares befälhafvare ville åtaga sig lotsning, skulle han få göra det mot skyldighet att till kronolotsarne betala hälften af lotsafgiften för det bogserade och lotsade fartyget. Oktadt detta är likväl missnöjet ganska stort med den nya författningen. Också väcktes förra året i Första Kammarne en motion om förändring derutiinnan, hvilken dock med mycket stor pluralitet afslogs, och sedermera hafva elfva ärade ledamöter i denna Kammarne inkommit till regeringen med fram-

ställning, att en förändring måtte vidtagas i den riktning, att lotsarne skulle uppbära bogseringsafgiften. Men då det vore alldeles omöjligt för kronolotsarne att hålla reda på de bogseringar, som kunde verkställas i skärgården, der ingen af dem vore närvarande, och hvarom de icke kunde erhålla kännedom, föranledde framställningen icke till någon åtgärd. Samtidigt inkom till regeringen från trettiotre bogseringsskeppare i Stockholm — ehuru det icke, som jag tror, finnes mer än tjugotvå sådana, hvilka derifrån verkställa bogseringar — en klagoskrift med anhållan om Kongl. Maj:ts hägn mot ruin, frihetens förlust m. m. som skulle drabba dem och deras familjer, om författningen bibehölles; och ett särskildt bolag i samma stad, som ansåg sig kunna tolka författningen på sitt eget sätt, förklarade att de visserligen skulle anmäla och lemna föreskrifna uppgifter, då de bogserade, men de ville icke betala afgiften samtidigt, emedan sådant icke framgick af författningen, men framdeles ville de betala.» Dessa tredskande bogserare stämdes derföre till Rådstufvurätten i Stockholm, och sedan i ett mål fälts utslag, genom hvilket bogserarne dömts att betala och de öfriga, utom ett, som blifvit fullföljdt till högre instans, afskrifvits, har allt gått bra och utan anmärkning. Det har icke heller afhörts den ringaste svårighet från något annat håll. För att erhålla visshet härutinnan har jag infordrat utlåtande från alla lotskaptenerna, huruvida några olägenheter, vare sig från lotsverkets eller sjöfartens sida, förefunnos för tillämpning af den nya författningen, och speciellt med afseende å den ifrågakommande paragrafen, och har härpå erhållit det svar, att icke ringaste olägenhet uppstått, med undantag från förenämnda bolag och från några fartygsbefälhafvare, som voro missnöjda deröfver, att de icke kunde lotsa sig själva, då andra fartygsbefälhafvare, som tillhörde samma rederi, kunde göra det. Dessa omständigheter synas dock icke vara af beskaffenhet att föranleda ändring i författningen. För min del hoppas jag, att allting skall blifva godt och väl. Skulle så emellertid icke blifva förhållandet, har man blott en utväg. Jag tror icke, att någon, vare sig lotsdirektör eller chef för sjöförsvarsdepartementet, skall, om det en gång skulle befinnas, att de nuvarande stadgarne i detta hänseende pröfvas olämpliga, kunna tillstyrka Kongl. Maj:ts annat, än att antingen ånyo palägga lotspliktighet för hela sjöfarten, såsom förut egde rum, eller också föreskrifva, att intet fartyg får taga bogsering utan att hafva kronolots ombord, hvilket torde vara Kongl. Maj:ts obestridliga rättighet. I sådant fall komme icke bogser-skepparne att hafva något särskildt åliggande; men förlusten, som derigenom tvifvelsutän skulle uppstå, blefve både deras och sjöfartens.

Samme ärade talare klandrade vidare, om jag rätt förstod honom, det nya skeppsmätningssystemet hos oss och uttryckte sitt missnöje deröfver, att ångbåtarna efter detta system blifvit så högt upptaxerade. Angående den högre taxeringen har han fullkomligt rätt. En del af dessa fartyg hafva nemligen numera blifvit uppmätta till betydligt högre tontal än förut, men skälet ligger deruti, att den förra mätningen af dem i de flesta fall varit fullkomligt oriktig, orättvis, olämplig och missledande på alla sätt. Det är egentligen till följd deraf att ett korrektare mätningssätt af ångfartygens maskinrum och kollårar nu tillämpas som dessa fartyg fått större tontal än förut. Det finnes

*Angående
ny förordning
för Lotsstyrel-
sen och lots-
verket.
(Forts.)*

Angående
ny lönestat
för Lotsstyrel-
sen och lots-
verket.
(Forts.)

tre olika sätt för denna mätning och beräkning, nemligen enligt den s. k. engelska regeln, enligt Donauregeln och tyska regeln. Förut har hos oss den engelska regeln användts; numera använda vi den tyska. Den engelska regeln tillämpas endast i England och dess kolonier, Donauregeln endast i Danmark och Spanien och den tyska har småningom antagits af alla andra sjöfarande nationer i Europa. Skilnaden i mätningssätten är tydlig och enkel och visar, huru oriktig den förra mätningen kunde blifva samt huru af behovet påkallad ändringen måste vara. Enligt det tyska systemet mätas både maskin- och kolrummet, och kubikinnehållet af dessa afdrages från totaldräktigheten. Enligt Donausystemet mätes endast maskinrummet, hvars kubikinnehåll ökas med 50 procent för hjulångfartyg och 75 procent för skrufartyg. Mätningen efter den engelska regeln tillgår på samma sätt som enligt Donauregeln, endast med den skilnaden, att, när kubikinnehållet af maskinrummet utgör i *hjulångfartyg* öfver 20 procent och under 30 procent af bruttodräktigheten och i skrufångfartyg öfver 13 procent och under 20 procent af bruttodräktigheten, blir afdraget resp. 37 procent och 32 procent af bruttodräktigheten. Den största oegentligheten har på sådant sätt uppkommit. Det finnes två fartyg, som Herrar Göteborgare antagligen känna till, nemligen »Hugin» och »Munin», det ena har 747 tons totaldräktighet och det andra 749 tons. De äro byggda efter samma ritning, således fullkomliga syskonbåtar. I det ena fartyget gjordes den förändringen i maskinrummet, att man gjorde en inskärning i ena kolboxen för att få rum för en filbänk. Detta borde naturligtvis icke i verkligheten förändra fartygets afgiftspligtiga dräktighet; men enligt mätbref ökades densamma derigenom med öfver 80 ton. Ett annat fartyg af 1,100 tons dräktighet, i hvilket insattes en ny panna, fick sitt maskinrum ökad med två ton, och i anledning häraf fick detta fartyg genom tillämpning af engelska regeln sin totala dräktighet minskad med icke mindre än 103 ton, under det att om maskinrummet minskats 2 ton, afgiftspligtiga dräktigheten derigenom skulle ökats med endast 3 ton. Den mest betecknande skilnad, som uppkommit genom det engelska systemet, förekommer likväl såvidt jag vet hos ångbåten »Tessin». Detta fartyg är mätt till 102 tons totaldräktighet. Enligt det engelska systemet är det uppmätt till 12 ton och enligt det tyska till omkring 26 ton. Men om egaren till detta fartyg skulle roa sig med att flytta maskinskottet 4,6 tum akter öfver, blefve den afgiftspligtiga dräktigheten genom tillämpning af engelska regeln = 0; och borttagas vidare bordvarts kolboxarna samt påbygges maskinkappen upp till rufftaket, blefve den afgiftspligtiga dräktigheten minus 18 ton och således skulle fartyget om man så tolkade författningen, få betalt för att det gick. Det är naturligt att den, som sålunda förut fått för liten afgiftspliktig dräktighet och betalt mindre, nu är missnöjd, men det nya mätningssättet är i alla fall rättvist och jag tror att man mot detsamma icke skäligen kan hafva något att anmärka.

Herr Rubenson: Då intet yrkande här blifvit framställt, men det är af vigt att denna punkt kommer att stå i öfverensstämmelse med hvad Kammaren nyss beslutit i punkten a), tillåter jag mig göra

ett sådant yrkande. Till ledning huru beslutet i denna punkt bör affattas ber jag få uppläsa Riksdagens skrivelse N:o 20 vid sistlidne riksdag i samma ämne. Om Herrarne äro goda och följa med i Utskottets betänkande vid uppläsningen af det beslut, som i fjor fattades, skola Herrarne inse att den ändring, jag nu ifrågasätter, måste ske, på det Kongl. Maj:t måtte få behålla de rättigheter öfver ifrågasvarande anslag, som han vid förra riksdagen fick. Det heter i nyssberörda skrivelse: »Med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda nådiga framställning har det till lots- och fyrrättningen med lifräddningsanstalterna uppförda penningeanslag blifvit upptaget till enahanda belopp, hvartill inkomsten af titeln »Fyr- och båkmedel» beräknats eller 1,100,000 kronor och följaktligen anslaget, med inberäkning af deri ingående friheter och ersättningar, uppförts med 1,100,409 kronor eller 100,000 högre belopp än det i nu gällande riksstat upptagna; hvarjemte Riksdagen medgifvit, att de å nämnda inkomsttitel uppkommande öfverskott fortfarande få såsom hittills användas för de med anslaget afsedda ändamål.» För att bringa nu föredragna punkt i öfverensstämmelse med detta Riksdagens beslut och det beslut vi nyss under punkten a) fattat, ber jag att få hemställa om den ändring i denna punkt b) att orden: »såväl att i staterna vidtagna de jemkningar, hvilka kunna blifva af inträffade omständigheter påkallade, som ock» utgå, så att punkten erhåller följande lydelse: »b) att för »Lotsstyrelsen och lotsverket» måtte i riksstaten uppföras såsom reservationsanslag, att af fyr- och båkmedlen direkt utgå, enahanda belopp som det, hvartill inkomsttiteln »fyr- och båkmedel» för statsregleringsperioden beräknats uppgå, eller, med inberäkning af de i anslaget ingående friheter och ersättningar, 1,200,409 kronor, och således med 100,000 kronor högre belopp än det i nu gällande riksstat upptagna, med Kongl. Maj:t fortfarande förbehållen rätt att för det med anslaget afsedda ändamål använda det öfverskott, som å inkomsterna kan uppstå.» Detta förslag skiljer sig från fjorårets beslut endast i det afseende, att anslaget förklarar vara ett reservationsanslag, hvilket det väl alltid varit och fortfarande kommer att blifva; samt att summan höjes med 100,000 kronor. Jag anhåller, Herr Talman, om proposition å detta mitt yrkande.

Herr Liss Olof Larsson: Då jag begärde ordet för att göra samma yrkande, som det Herr Rubenson nyss framställt, och således blifvit af honom förekommen, har jag icke något att till hvad han yttrat tillägga, utan anhåller endast om bifall till Herr Rubensons yrkande, hvilket står i öfverensstämmelse med det beslut, majoriteten nyss fattade.

Sedan öfverläggningen förklarats slutad, biföll Kammaren det ändringsförslag, som Herr Rubenson framställt; och hade Kammaren sålunda fattat ett så lydande beslut: »att för Lotsstyrelsen och lotsverket må i riksstaten uppföras såsom reservationsanslag, att af fyr- och båkmedlen direkt utgå, enahanda belopp som det, hvartill inkomsttiteln »fyr- och båkmedel» för statsregleringsperioden beräknats uppgå, eller, med inberäkning af de i anslaget ingående friheter och ersätt-

*Angående
ny lönestat
för Lotsstyrelsen
och lotsverket.
(Forts.)*

ningar, 1,200,409 kronor, och således med 100,000 kronor högre belopp än det i nu gällande riksstat upptagna, med Kongl. Maj:t fortfarande förbehållen rätt att för det med anslaget afsedda ändamål använda det öfverskott, som å inkomsterna kan uppstå.»

Punkterna 4—12.

Biföllos.

§ 3.

Föredrogs och bifölls Stats-Utskottets utlåtande N:o 16, angående Kongl. Maj:ts nådiga förslag om anvisande af medel för bekostande af två geologers resa till Spetsbergen.

§ 4.

Till bordläggning anmäldes:

Stats-Utskottets utlåtande N:o 17, angående föreslagna statsbidrag till vägars anläggning och förbättring, hamn- och brobyggnader samt vattenkommunikationer, äfvensom sjösänkningar och andra vattenaftappningsföretag;

Samma Utskotts memorial N:o 18, i anledning af Statskontorets underdåniga berättelse angående undsättningsfonden;

Banko-Utskottets memorial:

N:o 2, angående verkställd granskning af Riksbankens tillstånd och förvaltning; och

N:o 3, i fråga om användande af Riksbankens vinst för år 1881;

Lag-Utskottets utlåtanden:

N:o 14, i anledning af väckt motion om ändring af 60 § Utsökningslagen;

N:o 15, i anledning af väckt motion om upphörande af vatten- och brödstraffet; och

N:o 16, i anledning af väckta motioner om ändring dels af 30 kap. 1 § Rättegångsbalken, dels ock af 25 kap. 9 och 15 §§ samma balk;

Samma Utskotts memorial, N:o 17, i anledning af Andra Kammarens återremiss af Utskottets utlåtande N:o 7, öfver Kongl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående böter för svarandeparts uteblifvande från underrätt; samt

Andra Kammarens Andra Tillfälliga Utskotts utlåtanden:

N:o 1 (i samlingen N:o 3), med anledning af väckt motion om fridlysning af elg under fem års tid; och

N:o 2 (i samlingen N:o 4), med anledning af väckt motion om förändring i lagstiftningen rörande försäljning af vin och maltdrycker.

Dessa ärenden skulle uppföras främst å föredragningslistan för nästa sammanträde.

§ 5.

Godkändes Riksdagens Kanslis förslag till Riksdagens förordnanden:

N:o 4, för de utsedde ledamöterna i Tryckfrihetskomitén;

N:o 6, för Advokatfiskalen m. m. N. A. Fröman att vara Riksdagens Justitieombudsman; och

N:o 7, för f. d. Advokatfiskalen m. m. T. A. Billbergh att vara Riksdagens Justitieombudsmans suppleant.

§ 6.

Justerades protokollsutdrag.

§ 7.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

Herr Grefve <i>A. E. Mörner</i>	under 6 dagar från och med den	23 Febr.
» <i>Folke Andersson</i>	» 8 » » » » » »	23 »
» <i>A. H. Sandström</i>	» 3 » » » » » »	24 »
» <i>Carl Persson</i>	» 8 » » » » » »	4 Mars
och » <i>A. W. Angel</i>	» 14 » » » » » »	6 »

Kammarens ledamöter åtskildes kl. 11 e. m.

In fidem

H. A. Kolmodin.